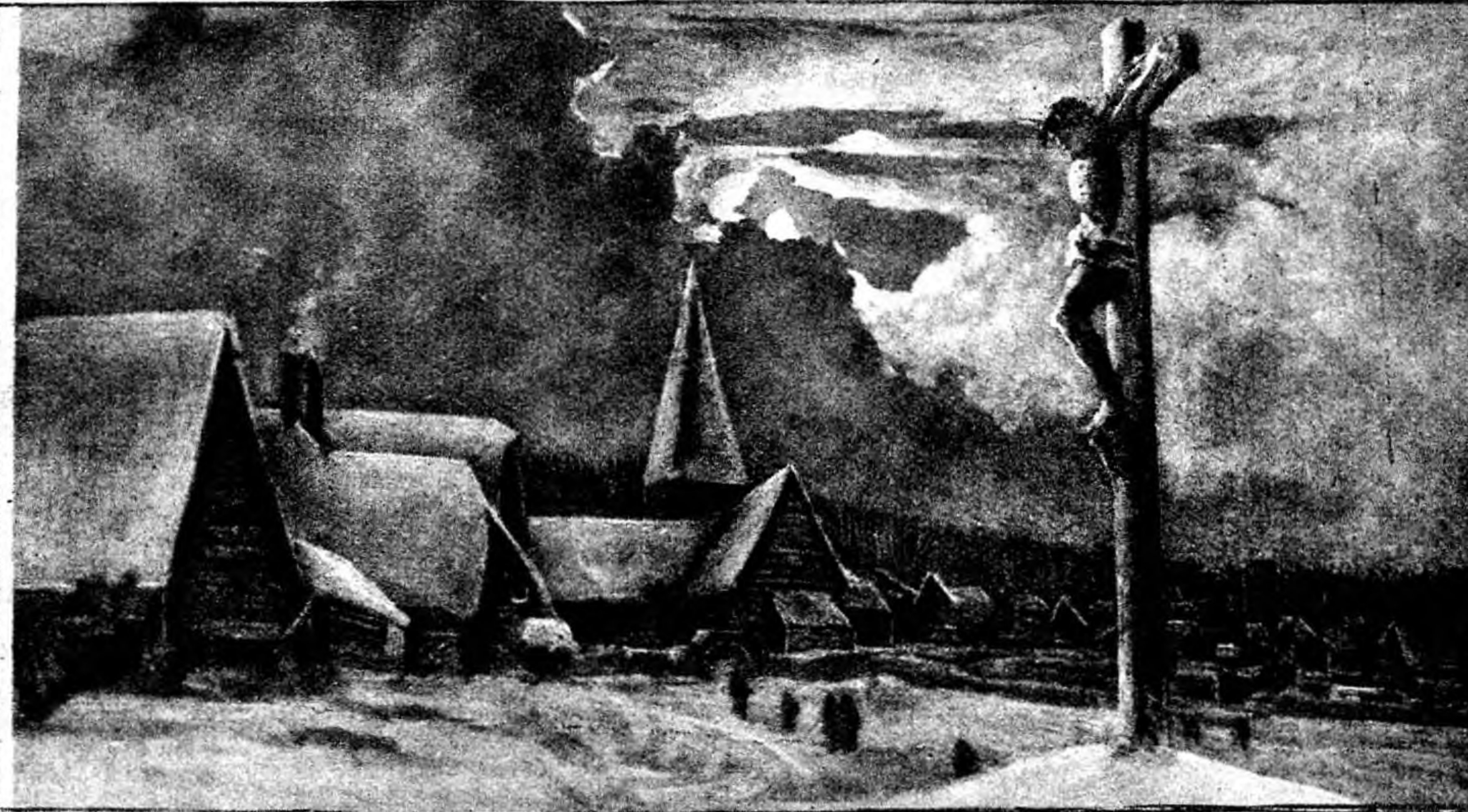

KERSTSTEMMING.

(Vóór de Nachtmis)

Nu hangen, langs 't besneeuwde pad,
De donkre sparren vol kristallen,
En over de velden zijn, uit 's hemels schat,
Veel goudsprankeltjes neergevallen.
De Heil'ge Nacht, zóó hel, zoo blauw,
Lijkt verbaasd om het vreemde gebeuren ;
Twee beuken slechts, heel kaal en grauw,
Staan stom te treuren.

Daar rijst, boven de wakende dakenrij,
Ons kerkje met zijn vlammende vensters,
En, tusschen lanen en dreven, schuiven blij
Lantarens, wijd-sproeiend heur gensters.
Dan, opeens, een klank, als een bel
Zoo schel, nóg een en wéér een, ze zweven
Rijk uit tot een „Gloria !"-spel....
De luchten beven !

En van de torens ver in 't rond,
Zingen zilv'ren echo's mede, —
Het is me als jubelde een Cherubs-mond :
„Wijd open uw ziel voor Gods Vrede !"
Gods Vrede ! O, 'k voel hem nabij,
Hij omruischt me, zoeft over mij henen,
'k Ril van ontroering, als was de Mei
Mij plots verschenen !

DAAF SUTOVE.

DE KATHOLIEKE ILLUSTRATIE

1919 Kerstnummer. Chr. Knol.

HET GEHEIM VAN DE SCHRIJFMACHINE

Vrij naar het Engelsch door E. H. UYLINGS

n ieder geval kon zij er op rekenen, dat ik alles wilde doen om haar geluk te bevorderen of haar leed te verminderen, en al begaf alles en iedereen haar, één trouwen onbaatzuchtigen vriend....

„Ik weet het," zei ze, bijna glimlachend terwijl ze mij de hand toestak, „misschien heeft Onze Lieve Heer u wel daarom dien avond in ons huis geroepen, om mij die troost althans te geven...."

Zoo verliet zij mij — en ik bleef alleen, middelen zoekend om troost te vinden voor haar.... en moed om te dragen zoo goed ik kon mijn eigen gebroken leven.

XXIV.

EEN ONDERHOUD MET Dr. BENNETT.

Al een paar malen heb ik mijn vermoeden aangestipt, dat de vrouw, die Eduard Gillespie het vergif had verschaft, „Millefleurs," niemand anders was dan de zuster der drie broeders, Elly Gillespie. Natuurlijk was het voor 't succes mijner nasporingen en tot recht begrip van 't geen ik reeds ontdekt had, voor mij zeer wenschelijk ,meer te weten omtrent die, naar 't scheen, verstooten dochter van wijlen Mr. Gillespie. En vooral tot juiste beoordeeling van Eduards karakter kon het veel bijdragen te weten, hoe hij er toe gekomen was zich te vergrijpen aan zijn vaders leven. Ik wist zóóveel: Eduard had om wille van die zuster verschil van meening gehad met zijns vader. Was die onmin zóó hoog gestegen, dat Eduard tot die afschuwelijke daad kon komen — en was Millefleurs daarbij alleen in zooverre betrokken, dat zij hem het vergif had verschaft — misschien zonder te weten waartoe het dienen zou ? Of had *zij* hem tot den moord gedreven — uit wraakzucht tegen een vader, wiens strengheid zij voor onverdiende hardheid hield — en was hij slechts een zwakkeling, die zich verlaagd had tot haar werktuig ?

Wilde ik iets begrijpen, dan moest ik eerst meer weten, omtent Elly en haar geschiedenis, omtrent Eduard en zijn verhouding tot haar en tot zijn vader. Wie kon mij daaromtrent inlichten ? Een oud vriend der familie.... Zoo kwam ik er toe Dr. Bennett te gaan opzoeken.

Ik deelde hem mede, dat ik om wille van Miss Meredith (hij scheen genoeg te weten om hierin niets vreemds te zien) wilde trachten te ontdekken wie der drie broeders de schuldige was.

„Een prachtig voornemen," vond de dokter, maar dacht u méér te kunnen uitvinden dan de justitie ?"

„Misschien," antwoordde ik. „Als ik u op eer en geweten verzeker, dat ik van 't geen ik ontdek of ontdekt heb 't beste gebruik zal maken dat ik als man van eer en geweten maken kàn, wilt u me dan beloven al wat ik u vertel te beschouwen als.... als biechtgeheim zal ik maar zeggen ?"

„Hm.... ja — zoolang ik niet ga meenen dat een onschuldige...."

„Natuurlijk ! Ik zal u dan maar ineens vertellen dat ik zéér ernstige dingen ontdekt heb, die Eduard als den schuldige schijnen aan te wijzen."

„Mag ik vragen wèlke zeer ernstige dingen ?"

Ik vertelde hem wat ik Miss Meredith had verteld. „En nu vermoed ik, dat die vrouw die Millefleurs genoemd wordt, Eduards zuster is !"

„Dat is een heel stout vermoeden !"

„Misschien wel, misschien niet. Zoudt u me willen vertellen wat u van die zuster weet, die, zooals ik gehoord heb, Elly heette ?"

De oude geneesheer keek mij verwonderd aan.

„Elly ? Zij Elly ?"

Toen kreeg ik hem aan 't vertellen.

„Mijnheer Gillespie had inderdaad een dochter, die Elly heette. Hij had haar zéér lief... en daarom juist griefde het hem zoo diep toen zij tegen zijn uitdrukkelijk verbod in 't huwelijk trad met een man beneden haar stand."

„Weet u bijzonderheden omtrent dien man ?"

„Neen — hij hield ,geloof ik, een soort speelhuis — en was niet Katholiek, ik meen zelfs totaal ongeloovig. Zij vorderde haar moeders erfdeel op, en is toen met haar man verdwenen. Mijnheer Gillespie verklaarde, dat hij haar niet meer wilde kennen zoolang haar man leefde. En toen deze, na het fortuin van zijn vrouw te hebben verspild, bij een spoorwegongeluk omkwam, — toen weigerde *zij* terug te keeren tot een vader die haar, zooals zij het uitdrukte, wreed verstooten had. Zij schijnt met Eduard in relatie te zijn gebleven — en hij heeft herhaaldelijk getracht een verzoening te bewerken. Omtrent de voorwaarden schijnt men 't nooit eens te zijn geworden..... u begrijpt, men vertelde mij óók alles niet, en ik vroeg natuurlijk nooit naar zulke familiezaken. Wèl weeet ik, dat Eduard soms baloorig het huis uit liep, en soms dreigde zijn vader geheel te verlaten om, zooals hij zei, zijn zuster te redden."

Hier was niet véél nieuws, dat ik vernam — maar 't gaf me althans de zekerheid dat 't wáár was, wat ik van anderen had gehoord.

„Wat u vertelt, pleit niet sterk in 't nadeel van Eduard" merkte ik op, „behalve natuurlijk dat hij, als 'k 't goed begrijp, den verschuldigden eerbied jegens zijn vader uit 't oog verloor. Acht u 't mogelijk dat hij eerst tot opstand kwam, en toen van kwaad tot erger...."

„Wat u ontdekt hebt, is héél ernstig,"antwoordde Dr. Bennett, „maar zonder dat zou ik onmiddellijk geantwoord hebben : ik acht Eduard tot *geen* laagheid in staat, laat staan tot vadermoord !"

„Hij geniet inderdaad een goede reputatie," gaf ik toe, „maar we moeten niet alleen rekening houden met de oude gegevens, maar ook met 't geen ik u vandaag verteld heb! U zei zelf, dat u die ontdekkingen heel ernstig vond !"

„Dat vind ik ook.... maar ik ben ook van meening dat er nog veel opgehelderd moet worden, voor en aleer wij Eduard schuld als bewezen mogen beschouwen !"

„Bijvoorbeeld ?"

„Ja.... ik sta voor dezelfde vragen als u ! Vooreerst zou moeten blijken of die vrouw inderdaad zijn zuster is. Hebt u gelijkenis tusschen hen ontdekt ?"

„Neen, dat kan ik niet zeggen. Maar zij heeft klaarblijkelijk veel ondervonden : gebrek en verdriet en waanzin laten iemands uiterlijk niet wat 't was !"

„Houd u haar voor volslagen krankzinnig ?"

„Volslagen — neen. Ze schijnt bij tusschenpoozen „van streek" te zijn — om moeder Merry's woorden te gebruiken. U zult als geneesheer dien toestand beter kennen dan ik ?"

„Jawel.... en dat alles maakt 't wel mogelijk, of althans niet onwaarschijnlijk, dat zij Eduards zuster *is*. Die moet inderdaad gebrek en verdriet gekend hebben, en de dood van haar man kan zeer wel haar verstand zoo hebben gekrenkt, als ik uit uw woorden vermoed dat 't geval is. Ik geloof zelfs dat zij óók gewond werd bij het spoorwegongeluk, waardoor zij haar man verloor. De kranten vertelden toen ter tijd van een vrouw, die bewusteloos, maar zonder levensgevaarlijke wonden, bij het lijk van haar man werd gevonden. Dat moet zij geweest zijn. Ze had tenminste een koffertje met chemicaliën bij zich, en.."

„Met chemicaliën zegt u ?"

„Ja ,haar man schijnt in 't laatst van zijn leven in zulk goed gereisd te hebben, of aan een fabriek verbonden te zijn geweest.... ik weet 't rechte er niet van !"

„Maar dokter," riep ik, opgewonden, „een kistje met chemicaliën.... kan daar geen Pruisisch zuur bij geweest zijn ?"

Ja, dat kon wel, vond de dokter.... maar 't kwam er op aan *feiten* te ontdekken ! En zoo bracht een lang gesprek mij niet veel verder, dan tot een beter samenhangend vermoeden.. maar toch niet meer dan een vermoeden !

„Ik kan nog maar één poging doen om u te helpen," zei de geneesheer, „ik zal Eduard opzoeken, en een half uurtje over sommige dingen van vroeger praten. U zult dan echter tevreden moeten zijn, als ik u niet alles vertel wat ik hoor of opmerk. U begrijpt, een dokter moet wel bijna de laatste zijn, die misbruik maakt van geschonken vertrouwen."

De goedhartige oude heer stond op, met 't duidelijke voornemen aanstonds te vertrekken.

„Maar u hebt niet gedineerd," merkte ik op.

„Dat heeft geen haast."

Wij vertrokken samen, maar scheidden aan den hoek der straat. Ik had er een lief ding voor over gehad als ik mee binnen had mogen gaan in het huis der Gillespie's, maar natuurlijk was daar geen denken aan en dus besloot ik mijn kamers te gaan opzoeken.

Maar — toen de straatlantaarns werden aangestoken dwaalde ik rusteloos om het huis, dat de laatste dagen mijn gedachten voortdurend bezig hield.

De stormwind, die den geheelen dag door de straten had gevaagd, was gaan liggen, en nu was er een vettige mist opgekomen, die het ronddrentelen over de nattige straatsteenen allesbehalve aangenaam maakte. 't Begon zefs te motregenen.... zoodat ik begon uit te zien naar een schuilplaats. Ik vond die in de schaduw van een in aanbouw zijnd huis, vanwaar ik tevens 't volle gezicht had op de voordeur der Gillespie's.

Ik stond daar nauwelijks, toen een jongen uit de donkere straat achter mij te voorschijn kwam, en hard-loopend de straat overstak naar *het* huis. Hij had een brief in de hand, en scheen bang te zijn dat hij zou worden gezien of tegengehouden.

Ik merkte op hoe gejaagd hij den brief overgaf in de onwillige handen van den ouden huisknecht, die na het woeste geruk aan de bel kwam opendoen. De deur stuitte mijn nieuwsgierige blikken al zeer spoedig, en ik kon gaan nadenken over deze nieuwe gebeurtenis. Maar niet lang. 'k Had de verdwijnende figuur van den boodschapper nagezien — en pas lette ik weer op het huis aan den overkant. of daar opende zich de deur opnieuw, en Dr. Bennett kwam naar buiten.

(Wordt vervolgd.)

Prijsverhooging der „Katholieke Illustratie"

Wat wij zoolang mogelijk vermeden hebben laat zich nu niet langer meer tegenhouden : de prijs der Katholieke Illustratie mòet met 1 Januari verhoogd worden van *f* 1.30 per kwartaal op *f* 1.62½ (per post *f* 1.70) of 12½ cent per week.

Wij hadden gehoopt voor ons oudste en eerste Katholiek familieblad aan deze verhooging te kunnen ontkomen. Heel den oorlogstijd door zijn onze abonnés ons in overgroote meerderheid trouw gebleven — het begin van 1919 deed verwachten dat betere tijden gingen komen : helaas, het is thans voor ons erger dan gedurende den oorlog !

Heel dit jaar door is er bijna geen week voorbijgegaan, die niet een of andere post op onze onkostenrekening beduidend deed stijgen : de loonen onzer werklieden moesten tot driemalen toe verhoogd, en thans staan we voor een nieuwe opvoering dezer loonen met bijna 30 percent !

Het papier wordt duurder in plaats van goedkooper, — spoorvrachten, porti en postpakketten zijn sterk gestegen, het pakpapier is niet te betalen en de invoering der invaliditeitswetten kost ons duizenden..

Zoo zouden we kunnen voortgaan, maar we willen onze lezers, die het ook niet helpen of veranderen kunnen, niet met klachten vervelen en evenmin den moed laten zakken.

„Die prijsverhooging is te weinig," hebben deskundigen ons gezegd. „De Katholieke Illustratie moet minstens vijftien cents kosten."

Wij hebben geweigerd, hierin te treden — en we zullen dit blijven weigeren. Nu prijsverhooging onvermijdelijk is, nu ten minste een zoo klein mogelijke. Wij rekenen er op dat àl onze abonnés ons trouw zullen blijven en dat ons daardoor de gelegenheid geboden wordt om, niettegenstaande de ongunst der tijden, te blijven voortgaan om ons Roomsch familieblad zoowel uiterlijk als naar den inhoud steeds te verbeteren en te verfraaien.

REDACTIE EN UITGEVERS.

HET KINDEKE-JESUS HAD WOORD GEHOUDEN.

KERSTSPROOKJE DOOR SABINA MARIA.

Stil troont de maan aan den rein-azuren hemelkoepel en ziet glimlachend neer op de aarde, die zij bedroomt met blauw-zilveren schijn. Dan wenkt zij de sterretjes, die schuchter zich verscholen hielden en de een na d'ander treden zij vóór en nemen stillekens de plaatsen hun gewezen; nu flikkeren en flonkeren en glinsteren en glanzen de zacht-blije lichtjes en werpen zoete lonkjes om zich heen, maar de maan is haar wandeling begonnen en sluipt zoekend rond om de witte huizekens. Nieuwsgierig zendt zij 'n langen blik door 'n klein, rond raam, waar een aanvallig kindeke te slapen ligt. Heur bed is wit als de sneeuw, de oogjes zijn geloken en de lokjes vergulden het kleine hoofdkussen.

Claartje slaapt, maar vast omsluiten de handjes een blank-ivoren kruisje, met zilverig-glinsterend Christusbeeldje, en hemelblauwe kralen, door zilveren schakeltjes bijeengehouden.

Als 't maantje afscheid heeft genomen en de sterretjes, moede, verbleeken, ligt Claartje nog rustig te sluimeren en ook de blanke vlokjes buiten slapen nog, zacht....

Behoedzaam wordt een deur geopend van het kleine ziekenvertrek, waar de jongste lieveling van het gezin krank terneer ligt. Een slanke, tengere vrouw, met aanminnig gelaat en bevallig gebaar, sluipt op de teenen naderbij en werpt een bezorgden blik op het slapende wicht.

Een blonde zonnestraal kust juist de teere oogleden en Claartje doet de heldere kijkers open en groet, met kinderlijken lach, 't lieve moedergezicht over haar heengebogen.

„Hoe heeft m'n kindje geslapen," fluistert de moeder met 'n duidelijk vormen der woorden. Claartje volgt oplettend 't lippenbeweeg en antwoordt met helder stemmetje:

„Goed moeke, héél goed!"

Dan strijkt de vrouw met zacht gebaar over 't voorhoofd van haar schat en zegt vragend: „Ja?"

„Neen moeke, niet gedroomd," klinkt 't weer, „maar denkt u er wel aan vandaag? Vannacht komt immers 't Kerstkindje, en nu moet paatje 't stalletje bouwen, want anders weet Maria niet waar zij 't kribje plaatsen moet en dan wordt Claartje misschien niet meer beter en kan zij moeke's lief stemmetje nooit meer hooren en van pa en zusje en broertje óók al niet! En ik wou ook zoo graag weer mee zingen, al die mooie versjes die we op school geleerd hebben, hè moesje? Doet u 't ja?"

Tranen wellen op in de droeve oogen der lieftallige vrouw en zij knikt haar arme lieveling bemoedigend toe.

„Wees maar gerust, kindje," zij wijst naar de naaste kamer waar 't stalletje steeds wordt gebouwd — „dáár zullen we 't huisje zetten hoor, en 'n warm kribje maken, waarin de kleine Jesus slapen kan."

Het kind verstaat de woorden wel niet, maar zij begrijpt den zin, lacht verheugd en klapt vroolijk in de handjes.

„Heerlijk, moesje, dan zal ik bidden, zoo lang, zóó lang tot 't Kindje Jesus mij verhoord heeft en Claartje de oortjes weer gebruiken kan!"

Innig meelevend met haar jongste hartedief, stemt de moeder blij in met 't juichend gesnap, terwijl zij 't aardige kamertje beredderd, haar dochtertje gelaat en handjes verfrischt en de mooie blonde krullen kamt.

Claartje heeft aan zware typhus geleden en kan maar niet op krachten komen; maar wat erger is en de pijnlijkste bezorgdheid der ouders uitmaakt, het gehoor was zoodanig verzwakt, dat het kind 't gesproken woord, zelfs op den kleinsten afstand, niet meer onderscheiden kan. In 't eerst had men nog steeds gehoopt op 'n tijdelijk verschijnsel, maar 'n maand geleden had de dokter den diep-verslagen ouders de smartelijke mededeeling gedaan, dat op herstel niet meer te hopen viel! 't Was een hartverscheurende tijding geweest voor de reeds zoo zwaar-beproefde ouders, die, in korten tijd, al drie kleine graven telden op het naburige kerkhof en zoo'n grooten troost vonden in 't kerngezonde, bevallige, altijd vroolijke Claartje, de jongste, acht jaar nu, en ieders lieveling! Op den vader had dit bericht een noodlottigen invloed gehad. Zijn gemoed, reeds eenigszins verbitterd door de ontvangen slagen, was niet bestand tegen de nieuwe ramp en zijn godsdienstige overtuiging had 'n geweldigen knak gekregen. Hij morde en stond op tegen

God, werd lauw in z'n plichten, ging niet meer ter kerke en voegde aldus een snijdend wee bij 't viervoudig zwaard, dat 't hart der moeder doorboorde. Zijn gemoedsrust was nu mede verstoord, men herkende den eertijds zoo opgeruimden man niet meer! Spottende woorden wondden keer op keer de ziel der diepgeloovige vrouw, als haar echtgenoot haar onwankelbaar vertrouwen op de Goddelijke Voorzienigheid en haar berustende, christelijke gelatenheid, zocht te krenken. En àl-maar vuriger werden haar beden, nu niet enkel voor 't herstel van haar kind, maar ook voor den steeds verder afdwalenden, nog altijd innig geliefden man. Zij was, met haar beide oudste kinderen, een novene begonnen, die heden ten einde liep. Met groot vertrouwen, maar in algeheele overgave aan zijn H. Wil, hoopte zij van 't Kerstkindje te verkrijgen, wat zij voor man en dochtertje zoo vurig wenschte. Zij zouden met hun drieën naar de Nachtmis gaan, 't Brood der Engelen ontvangen en met roerende smeekingen den hemel een heilig geweld aandoen.

Druk bezig is nu de vrome moeder, om alle benoodigdheden voor 't stalletje naar de ruime woonkamer te brengen; zij neemt zich voor een extra grooten kerstboom te plaatsen, met zéér vele kaarsjes, die alle zullen branden 't Jesuskind ter eer, om het beöogde doel te bereiken. Zij hoort de huisdeur opengaan en even later treedt een man binnen, met nietonknap gezicht, maar 'n somberen glans in 't donkere oog.

„Wat moet die gekheid beduiden," zijn de eerste woorden die hij wrevelig spreekt. Verschrikt en verbaasd ziet de vrouw hem aan.

„Wel, 't is toch Kerstmis morgen.... Claartje stelt zich zooveel van 't kribje voor...."

„Dat heb jij haar dan zeker voorgepreveld," is 't wederantwoord met toornig-flikkerende oogen gegeven. „Voort, met dien rommel!.. Moet 't kind daar morgen soms voor neerknielen en opnieuw smartelijk worden teleurgesteld?.. Ik duld 't niet! Weg er mee!"

Hij schopt de plankjes links en rechts, zoodat de vrouw doodelijk-bleek wordt en met starre oogen zegt:

„Man, bezondig je niet! Je kent de heilige beteekenis van deze doode dingen. In zóó'n korten tijd kun je toch niet àlles ver loren hebben, wat eertijds je geluk uitmaakte?.... Denk ook eens aan 't arme doove kind! Hoe verheugt zij zich op den dag van morgen, op het stalletje en den kerstboom!"

„Den boom kun je nemen en versieren zooveel je wilt, maar dat ding — hij wijst op het stalletje — komt er niet! Basta.."

Met 'n nijdigen slag der kamerdeur verlaat hij 't vertrek, waar de vrouw pijnlijk-ademend, roerloos, achterblijft.

„Mijn God, reken 't hem niet aan, tref z'n hart.... genees m'n kind.... maar niet mijn wil o, Heer, de Uwe geschiede!.."

Als de bedroefde moeder — die haar best doet 'n blij gelaat te toonen — haar lieveling goênacht komt kussen, vindt ze 't tengere lijfje heftig schokkend, in zenuwachtig gesnik.

„O, moesje, waarom keek paatje vandaag zoo erg boos en heeft hij 't stalletje niet gezet? Ik keek in de kamer en er was alléén maar 'n boom!"....

De arme vrouw voelt pijnlijke steken in 't hart en 'n smartelijke ontroering die zij moeilijk bedwingt: ze neemt papier en potlood en schrijft in duidelijke, groote letters: „Paatje had nare dingen in 't hoofd; bid maar tot 't Kindje en vraag of Het paatje weer goed en Claartje weer beter maakt. Misschien komt dan morgen 't stalletje wel!"

't Kind, reeds 'n weinig getroost, knikte dapper: ja, en herneemt vol verwachting:

„Komt m'nheer kapelaan morgen ook bij me, om ons lieve Heertje te brengen?"

„Overmorgen schat," schrijft weer de moeder, „morgen is 't te druk voor de eerwaarde heeren. Bid nu je mooi gebedje, dan gaat m'n engel slapen niet? Morgen is 't heerlijk feest en branden alle lichtjes aan den kerstboom!"

Met 'n gelukkig gezichtje vouwt Claartje de handjes en 't onschuldige kind, met 't bekoorlijk kopje en de lange blonde krullen, lijkt inderdaad wel 'n engeltje te zijn, als ze zoetjes lispelt: „o, Maria, maak van mijn lichaam een stalletje en van mijn hart een kribbetje en leg daar uw lieven Jezus in!"

Nog een laatste warme omhelzing van kind en moeder en deze verlaat 't vertrek; Claartje valt spoedig in slaap, als naar gewoonte met haar rozenkransje tusschen de fijne vingertjes gekneld.

***

't Is nacht, een wonder-schoone sterrennacht.... Aan den hemel hebben duizende lampkes hun lichtjes ontstoken en trillen met gouden schijn. Wat beduidt dan die stralend-gouden gloed, die òp-licht aan den trans? Heeft de zon zich vergist en meent zij den dageraad reeds aangebroken?

Doch neen, dat is het niet, want klappend vleugelgewiek wordt hoorbaar en uit den lichtgolf treedt een Engel naar voren en zweeft in ruischende vaart naar beneên, in de richting van het bevallig huizeke, waar het zieke kind te sluimeren ligt. Met hemel-zoeten lach op 't rein gelaat, treedt hij binnen en wekt de kleine Clara uit haar droom. Het meiske slaat de lange wimpers op en ziet verwonderd naar de stralende lichtgestalte.

„Volg mij...." zegt een zangerig geluid.

„Wie zijt gij," vraagt 't kind — dat de hemelklanken goed verstaat.

„Kent Claartje mij dan niet?.. Ik ben je Engelbewaarder en heb zoo menig gebedje gehoord en voor den troon van God gebracht. Ik ben altijd bij je en ook dezen avond mocht ik getuige zijn van je traantjes en zuchten en ben toen opgevlogen naar Maria, de teedere Moeder van Jesus, om Haar te vragen dat zij Heur machtige smeeking zou voegen bij de onze en door Haar liefde en voorspraak verkrijgen, wat God tot nog toe geweigerd heeft.

Vertrouw, Claartje, sta op en luister goed! Ik zal je brengen naar het Kerststalletje in de woonkamer en dan moog je zelf aan den kleinen Jesus vragen, wat je wel 't liefst hebben zou!„De kleine begint te te weenen en snikt droef:

„Er is van 't jaar geen stalletje, paatje heeft 't niet gewild...."

„Je vergist je liefje," herneemt de Engel blij, „kom mee en zie...."

Claartje, nog met de glinster-tranen op de rose wangetjes, ziet hem met groote vraag-oogen aan, staat stillekens op en nadert de deur, die de Engel voor haar open doet.

Verbaasd blijft zij staan op den drempel.... De kamer was tooverachtig verlicht door 'n groen-blauwen schijn. Ontelbare engeltjes in lange, golvende, sneeuw-witte kleedjes, met fijne, lichtkleurige sjerpen, met zacht-blozende gezichtjes, schitterende oogjes en blonde of bruine krullende lokjes, zweefden af en aan, in onophoudelijk beweeg, en droegen plankjes en bindsels en riet en stroo en legden dat in de hoeken der kamer. Toen stampten zij 'n leemen vloer en de blankroze voetjes bleven onbesmet; dan begonnen zij te bouwen: de wanden, 't dak.... en belegden dat met 't warme riet. En ook de handjes, ze bleven rein.

Als 't stalletje gereed is, zweven zij weer heen, maar toen Claartje hun vlucht wilde volgen waren ze eensklaps uit haar oog verdwenen. Dan keeren zij even onzichtbaar weer, zooals ze geheimzinnig waren opgevlogen en zij droegen een kribje en ze leidden een os en een ezel, zóó klein als 't meiske nog nimmer had aanschouwd.... Die plaatsten zij bij 't kribbetje, dik met stroo belegd, om zoo dadelijk het Kindje door hun adem te doen verwarmen. Claartje staat roerloos stil, want nu gaat 't gebeuren: 't groote wonder,.... nu zal 't Kindeke komen.... Een verblindend-helle lichtglans doet haar echter de oogen sluiten en zij hoort de engeltjes jubelend zingen: „Eere zij God in den hooge, vrede op aarde den menschen van goeden wil!" Vlug doet Claartje de oogjes weer open en valt aanbiddend op de knietjes neer.... Een eerbiedwaardig oud man, met weelderige ,zilver-witte haren en 'n verheven uitdrukking op 't gelaat strekt de armen uit naar een onbeschrijflijklieftallige Vrouwe, met lange, golvende lokken, diepglanzende oogen en 'n allerbekoorlijksten glimlach. Zij draagt op de armen een wonder-mooi Jongske, het ranke lijfje met doeken omwonden, de blank-roze voetjes bloot en de Vrouwe legt het Kindeke op de armen van den Grijsaard. De krullige, zijïge haartjes werpen gouden glansen en de oogjes van het Kindje zijn ontroerend-schoon. Het lacht z'n voedstervader toe, zoo teeder-lief, zóó zoet, dat deze diep-bewogen is, het Kindeke aan z'n hart drukt en kust op de zacht-roode lipjes.

Dit alles ziet Claartje en met verlangende oogen kijkt zij om naar haar geleider, die haar bemoedigend toeknikt en fluistert dat zij nu moet gaan tot het Kindeke-Jesus en Hem heur wenschen kenbaar maken.

Wat beschroomd nadert Claartje 't aanminnig Kind. De Vrouw en de Grijsaard zien haar zóó vriendelijk aan, dat 't meiske niet bang meer is, maar haar handjes uitstrekt naar 't Jongske en met smeekend stemmetje zegt:

„Lieve, kleine Jesus, ik hou zooveel van U en zal altijd braaf zijn; maak paatje weer goed en Claartje's oortjes beter."

Dan lacht en knikt 't Kindeke en de Vrouw zegt met zilver-reine stem:

„Wees getroost, lief meiske, mijn Kindje heeft je verhoord; ga rustig weer naar je bedje toe en blijf gehoorzaam en zacht...."

Met stralend-blij gezichtje stamelt Claartje:

„Dank, allerliefste kleine Jesus, dank zoete Vrouw" en zij kust de voetjes van 't bekoorlijk Wicht, groet met kinderlijk gebaar en wordt door den Engel naar haar kamerke gebracht. Hij dekt haar nog warm in heur beddeke en als Claartje de oogjes weer geloken heeft, is de lichtende gestalte verdwenen en houdt weer onzichtbaar de wacht bij het kind....

Een poëtisch-schoone morgen is aangebroken. Als 'n tooverland ligt er het aardige dorpje, wit-bekleed

met licht-bevroren sneeuw; 't glinstert en schittert in flonkerende zonnestralen, die prisma-kleuren werpen op 't blank-rein omhulsel van boom en struik, van huis en veld. Het knappert zoo prettig onder de vroolijke voetstappen der opgewekte kerkgangers, die uit 'n latere Mis komen en zich verheugen op 'n lustig-brandenden haard en 'n geurig kopje thee.

Ook Claartje's moeder, met haar beide oudste kinderen, spoeden zich naar huis. Zij hadden de Nachtmis reeds bijgewoond, toen schemer-duister nog hing over 't landschap, maar waren nogmaals òp-gegaan naar Gods Tempel, om den vader te vervangen die zijn hoogsten plicht verzuimde. Wèl denkt de vrouw met weemoed aan den tijd — nog zoolang niet geleên — toen haar echtgenoot mèt haar ging, maar een aandoenlijk vertrouwen bezielt haar gelaat en verheugd overschrijdt zij den drempel harer woning.

Doch wat is dat?.. Wat doet haar sprakeloos terugbeven en de handen pressen op 't heftig-bonzend hart?....

Het stalletje is geplaatst en haar man ligt geknield voor 't kribbetje; tranen bevochtigen zijn ontdaan gelaat en heur dochtertje springt juichend op haar toe en roept jubelend uit:

„O, moeke, ik hoor! Claartje is genezen!!!"

Het Jesu-Kindje had woord gehouden.

„STILLE NACHT, HEILIGE NACHT"

Eens was dit lied alleen bekend in de omgeving, waar 't ontstaan was. Voor 't eerst werd 't voorgedragen in 1831 in de hofkapel te Leipzig, door een paar volkszangers. Ze hadden 't van een landsman geleerd, die 't zelf gehoord had in een dorp te Ober-Salzburg, toen hij daar 't orgel repareerde. Langen tijd kende men noch den dichter, nòch den componist, maar 't verscheen langzamerhand in volksliederenboeken. Toch was 't een waar kunstjuweel.

In Salzburg werd 11 December 1792 het echtpaar Mohr in de Pfeiffergasse een zoon geboren, Joseph Mohr, de toekomstige dichter van 't lied.

De dringende wensch van den jongen om priester te worden werd vervuld, en in 1815 werd hij gewijd. In verschillende gemeenten van 't Aartsbisdom werkte hij, tot dat hij in 1848 in Wagram stierf en begraven werd

Die stad, Mozart's geboorteplaats had diepen indruk op Mohr's hart gemaakt als kind had hij er muziekonderricht genoten, als man had hij er gezongen, met z'n heldere, klankrijke stem. Voortreffelijk bespeelde hij 't orgel en de luit, ook componeerde hij stukken, die, bescheiden als hij was, nooit gedrukt werden. Een uur van Burghausen stond de wieg van den componist van 't lied. Hij was de zoon van een arm weversgezin, Gruber genaamd; hij werd geboren 25 November 1787, en Franz Xaver gedoopt. De jongen hield veel van muziek, maar zijn vader wilde er niets van hooren en strafte hem, als hij 's avonds naar den leeraar in Hochburg was geweest om te leeren piano spelen. Maar toen hij 12 jaar oud zijnde, Zondag's de Hoogmis op 't orgel begeleidde, was de tegenstand van zijn vader overwonnen. De jongen kreeg een oude piano en 5 gulden. Eindelijk mocht hij op 18 jarigen leeftijd naar Burghausen gaan om bij den stadsorganist orgelonderricht te nemen.

In 1807 werd Gruber na slechts één jaar opleiding, leeraar in Arnsdorf en bekleedde daarbij de plaats van organist in de St. Nicolaaskerk in 't naburige Oberndorf, tegenover Laufen a/d Salzach. In 1833 werd hij benoemd tot koordirigent te Hallein. In 1863 stierf hij. Mohr was 1817 als hulppriester in Oberndorf gekomen en had een hechte vriendschap gesloten met den leeraar in Arnsdorf.

Op een dag voor Kerstmis gebeurde 't dat de jonge geestelijke zijn vriend wilde bezoeken. Onderweg kwam er een Kerststemming over hem, die hem tot dichten aanzette. Hij schreef haastig de regels neer. Kort daarop betrad hij 't huis van z'n vriend, en terwijl hij de sneeuw van zijn jas schudde reikte hij Gruber zijn „Stille Nacht, heilige Nacht." En met een: „Tot weerziens van nacht bij de Metten," liet hij zijn vriend alleen. Gruber zette zich aan de piano en sloeg enkele accoorden aan en schreef ze neer, dan speelde hij verder, en weldra was 't Kerstlied klaar. 't Was berekend voor 2 solo stemmen.

De nachtmis was begonnen. Plotseling na een paar accoorden als voorspel weerklonken de heldere tenor van den dichter en de diepe bas van den componist; en voor de eerste maal steeg 't nu wereldberoemde lied op, in de stilte van den Kerstnacht in een kleine, eenzame dorpskerk.

De H. Mis was uit. In diep, zwijgend donker, lag weer de kerk van den H. Nicolaas, toen de beide vrienden met een vasten handdruk scheidden. De componist ging door de sneeuw naar huis. De fonkelende sterren boven 't Salzachdal wezen hem den weg.

META TEN HAGEN.

AVOND-KLOKJE

't Is avond na een zwaar bewolkten dag;
De lucht die laag op alle landen lag
Scheurt en enk'le sterren blinken hel.
Ginds, ergens ver, tingt stil een torenbel....

O Hoor, zoo blij....! dát is een eenzaam hart,
Dat nu — na lang alleen-gedragen smart —
Met stille vreugde een nieuwen tijd inluidt
Van zaalge zonnevreugde en blij geluid.

J. L. ZWIJGEN.

DE GEVOELS-REDACTEUR

„U bent tegen Nieuwjaar ontslagen, m'nheer van der Mark," zeide de hoofdredacteur van „de Wereld" met de hem eigene koelbloedigheid, waaraan hij gewoonlijk zijn succes dankte.

De aangesprokene maakte 'n buiging, de eerste onberispelijke buiging zijns levens. De schrik had zijn spieren verlamd, waardoor de linksche bijbewegingen, die al zijn vorige buigingen ontsierd hadden, dezen keer achterwege bleven, zoodat 't een buiging mocht heeten, geheel in overeenstemming met de regelen der kunst.

De hoofdredacteur begreep, dat hij iemand, die zóó keurig boog, 'n eenigszins uitvoeriger afscheidsrede schuldig was. Hij voegde er dus na 'n korte pauze bij: „U maakt zich ongetwijfeld zeer verdienstelijk; dat erken ik gaarne. Maar uw geestesgaven zijn te éénzijdig ontwikkeld. U werkt altijd met 't gevoel; — dat is nu wel heel mooi, maar 't is niet voldoende. De eischen stijgen dagelijks, terwijl uw gevoel steeds 't zelfde blijft. Onze lezers kennen dat nu, we moeten weer eens iets nieuws ter markt brengen. En bovendien: Als u, behalve met uw gevoel, tenminste nog anders schrijven kón, als u b.v. de gemeenteraadszittingen kon overnemen.... Maar u hebt niet den minste aanleg voor politiek; in 't klein zoo min als in't groot; voor binnenland, zoo min als voor buitenland; en dat is lastig! Politiek is in ons blad noodiger dan gevoel; we kunnen er onmogelijk 'n afdeeling „gevoel" op na houden; kortom onze aandeelhouders wenschen 'n bezuiniging. Van de politiek kan ik niemand missen, van den handel nog minder; dus rest mij nog 't gevoel. En dat kunnen de anderen er wel bij doen; ze hebben soms óók heel mooie gevoelsuitingen in hun stukken, zelfs den handelsredacteur zou ik er voor kunnen gebruiken. U bent echter alleen op uw eigen terrein thuis en voor andere bladen is dat ook voldoende. Ik ben er van overtuigd,dat iemand met uw talent niet lang op 'n passende betrekking zal behoeven te wachten."

Na deze toespraak vol waardeering wachtte de chef een oogenblik, om daarna ietwat zachter te vervolgen:

„Dus met Nieuwjaar. Het feuilleton voor Kerstmis zult u dus nog schrijven. De anderen hebben 't nu te druk. En 't volk wil met Kerstmis zooiets gevoeligs met Kerstboompjes en kaarsjes en zingende kinderen — dat is beslist noodig. Dus maakt u dat maar — 't wordt extra betaald."

Van der Mark, feuilleton-redacteur van „de Wereld" was alléén in zijn bureau-cel. Hij zat nu voor den lessenaar, waaraan hij zijn gevoel in zoo'n oneindig aantal feuilletons en schetsen had uitgeput, zooveel dat men er nu genoeg van had. Hij staarde in den gouden schijn van 't gloeilicht, waaraan hij zijn beste ingevingen dankte. Hij dacht aan zijn gezin, dat hij tot nu toe met zijn gevoel had onderhouden.

Hij keek naar 't uitspansel, dat er grijs en somber uitzag, en hij hoorde een schorre stem 't woord „gebrek" fluisteren. Hij dacht aan de tegenstelling: Geen Kerstbrood, maar spoedig daarna ook geen brood om den honger te stillen, en hij schrok er voor terug met dit treurige nieuws thuis te komen.

Op eens dacht hij aan het Kerst-feuilleton, dat hij nog schrijven moest. Hij voerde 'n langen strijd met zichzelf, niet omdat zijn gevoel van eigenwaarde was gekrenkt, ook niet omdat zijn trots er tegen op kwam. Hij dacht aan zijn gezin.... De extra uitkeering voor het feest-feuilleton mocht hij niet versmaden; dat kwam zelfs niet bij hem op. 't Zou levensonderhoud zijn voor 'n heele week, misschien zelfs voor méér, en konden zij 'n week van zijn trots leven?

Neen, met zijn trots streed hij niet, maar met zijn stemming. Voor de eerste maal wilde zij niet komen. De blij-vredige Kerststemming, die voor deze feuilleton noodig was, bleef weg. Hij zag er van af een Kerstfeest te schilderen in 't huis van 'n rijk koopman, waar op 't blijde feest ook de laatste smart in vreugde verkeerde; slechts de feestvreugde van burgermenschen, die 't bijna slecht ging, zou ditmaal 't onderwerp van zijn verhaal zijn. En eigenlijk was dit zelfs gewaagd; 't volk wil nu eenmaal, dat 't met de personen uit 'n Kerstverhaal uitstekend gaat en dat alles in volmaakt geluk eindigt. Had hij slechts den Kerstvrede, den strijd, de smart en de berusting van een verworpeling mogen schetsen, hij ware daardoor wellicht beroemd geworden.

DER KINDEREN KERSTGEBED

Maar eindelijk kwam de gewenschte stemming. Zij kwam nog eenmaal tot hem, zooals een goede, oude vriendin tot ons komt — uit gewoonte; zij kwam, omdat hij in zijn ouden versleten zwartleeren leunstoelzat, waar zij hem zoovele malen zacht-groetend had omzweefd; zij kwam, omdat zijn oogen weer in 't zachte lamplicht en naar den donkeren wand van zijn kamertje staarden, als zoovele malen vroeger, wanneer hij schrijven wilde; alleen waren er heden tranen in zijn oogen. En als door duizenden onzichtbare openingen, kwam de stemming, die hij nu niet riep, tot hem.

En zoo schreef hij, de kreten van vertwijfeling smorend die zijn lippen dreigden te ontsnappen, van innige vreugde en gelukkige menschen, van versierde, helverlichte kerken, van feestelijk toebereide tafels en van tranen, die de tolken waren van oudervreugde en liefdesgeluk. En natuurlijk kwamen er ook Kerstbrooden in voor, zelfs met heele groote rozijnen.

Het feuilleton was klaar en langzaam, als sprak 't van zelf, schoof hij de beschreven vellen ter zijde en begon opnieuw te schrijven, maar nu 'n verhaal, dat 'n schrille tegenstelling vormde met 't eerste. Hij wist zoo goed, hoe zijn eigen Kerstfeest zou zijn en 't was hem een behoefte, tenminste één oogenblik zijn eigen gedachte, zijn eigen gevoelen, zijn leed neer te schrijven aan die lessenaar, waaraan hij vele jaren alles had neergeschreven, behalve zijn eigen gevoelens. Hij wist dat zijn tweede feuilleton beter was dan het eerste. Hij wist óók welk de hoofdredacteur kiezen zou, maar legde ze toch beide op den lessenaar van zijn chef. Deze las de eerste schets, bromde iets en legde haar terzijde; daarna nam hij de tweede op; las eerst haastig, daarna met meer aandacht, trok ten slotte de wenkbrauwen hoog op van verwondering, en zich plotseling bedenkend vroeg hij den schrijver, die uiterlijk kalm stond af te wachten:

„Van der Mark, kerel, is dat nu je eigen stemming en je eigen geschiedenis?"

De gevoelsredacteur knikte bevestigend.

„Zoo.... hm.... ik had je toestand niet zoo ingezien, we zullen dit stuk plaatsen en.... als je wilt.. kun je blijven. Je bent wel de „gevoelsredacteur," maar als je zoo werkt zul je ons blad wel geen schade doen!"

Weer waren er tranen in de oogen van den „gevoelsredacteur," maar dezen keer waren 't vreugdetranen.

P. REINE

PRATEN EN BREIEN

Juist zat ik behaaglijk in 'n gemakkelijken stoel om 'n dutje te doen, toen er eensklaps hard werd gebeld.

„Natuurlijk weer 'n telegram," zeide mijn vrouw geërgerd ;„ die eeuwige redactietelegrammen, ze laten je ook geen oogenblik met rust, 't is werkelijk 'n schandaal om iemand zelfs van zijn nachtrust te berooven."

„Och vrouw," zeide ik toen er al voor de vijfde maal gebeld werd: „...vertel me dat nu straks en maak eerst even open."

't Was inderdaad 'n redactietelegram; 't luidde als volgt:

Dichter Krakenmeijer zoo juist gestorven: verwacht doodsbericht voor 't ochtendblad. Loopknecht zal manuscript afhalen om 12 uur.

Redactie „Morgenrood"

Terstond ging ik voor m'n lessenaar zitten en begon:

„Krakenmeijer, de bekende Krakenmeijer, is niet meer. Vol weemoed staan wij bij...."

„Zeg Frits," zei mijn vrouw, tusschen twee naadjes van haar breikous, „heb ik jal verteld van die snoezige, allerdolste streek die onze Frans heeft uitgehaald gisteren toen ik...."

„Hm ja ja —Wat zeg je?— hm- Echt snoezig....„zeide ik verstrooid, en schreef verder:

„Onze hedendaagsche letterkundde verliest in hem 'n dichter wiens scheppingen ons ontroeren als waren zij...."

„Die nieuwerwetsche voorjaarshoeden met zoo'n slip op je rug vind ik net iets voor 'n roodhuid," beweerde mijn vrouw „Hm, ja, inderdaad, daar heb je gelijk in, Adèle. hm, hm."

Geduldig schreef mijn aan oponthoud gewende pen verder:

„Als men bedenkt, dat deze dichter ons ieder jaar 'n roman heeft geschonken, die alle...."

't Is tegenwoordig bar" zeide mijn vrouw, „de werklui zijn állemaal eender. Nu heb ik den timmerman al drie weken geleden laten zeggen, dat.."

„Zeker, zeker, je hebt groot gelijk, 't is gewoonweg ....hm, een, ja schande, zooals deze...."

Intusschen vloog mijn trouwe pen zonder ophouden over 't papier:

„Wie had gedacht, dat deze levenslustige, kalme man, die...."

„Die loopknecht," zeide mijn vrouw, terwijl ze 'n

gevallen steek opraapte, „die loopknecht bevalt me niet erg, ik geloof vast, dat, die wel van 'n glaasje houdt."

Nu werd mijn pen toch ongeduldig en daar mijn vrouw teekenen van slaap begon te vertoonen zeide ik:

„Ik geloof Adelè, dat je beter doet naar bed te gaan, terwijl ik 't doodsbericht afmaak, vindt je ook niet?"

„Ja ik ga maar, Frits," antwoordde ze, „en jij moet ook maar gauw komen. Wie heeft er ook weer gezegd: De slaap voor, ja, vóór middernacht is de beste....'

Zoo pratend ging ze de deur uit, terwijl mijn pen dapper verder schreef, altijd verder. Het werd 'n lang 'n zeer lang doodsbericht. En ik was er zoo in verdiept dat ik schrok, toen de klok boven mijn lessenaar 12 uur sloeg en er tegelijkertijd hard werd gebeld.

't Was de loopknecht. Een beetje waggelend kwam hij binnen.

„Ik moet,.... ik moet- Mijnheer.... ik moet manescrip.... ik moet."

„Je bedoelt," zeide ik met nadruk „het Ma-nu-script, versta je me?"

„Juist, mijnheer, 't manescrip, ja, juist."

Dat was toch ergerlijk; Die man praatte nu al zeven jaar lang, ondanks ontelbare terechtwijzingen, nog altijd van een „Manescrip."

„Wacht maar even," zeide ik, „ik moet nog even nalezen."

„Neen m'nheer."

„Wat neen?" Die kerel was nog brutaal bovendien.

„Neen mijnheer; de nachtredacteur heeft gezegd, dat dat ik, in 'n kwartier, een kwartier...."

„Dat is bijna om met je gezeur!"

„....kwartier, moest ik; moest ik 't manescrip brengen in ieder geval heeft hij gezegd en als 't niet gelukte dan.... dan...."

„Vooruit dan maar" zeide ik 'n beetje opgewonden „daar heb je 't ding; 't zal wel in orde zijn. Zeg aan den nachtredacteur, dat hij 't tenminste nog even naleest, heb je het verstaan?"

„Verstaan, ja, verstaan, ik zal 't zeggen; even ..even na....," en hij strompelde de trap af. naar buiten.

Den volgenden morgen greep ik opgefrischt en in mijn schik naar de courant en vouwde die open. Ja, daar stond 't, mijn artikel.

En nog wel als hoofdartikel! En ik las:

„Krakenmeijer de bekende Kraken-
„meijer is niet meer. Vol weemoed staan
„wij bij dien snoezigen, allerdolsten
„streek."

„Pas op, gooi je kopje niet om," zei mijn vrouw.

„Onze hedendaagsche letterkunde ver-
„liest in hem een dichter, wiens schep-
„pingen ons ontroeren, als waren zij iets
„van 'n roodhuid."

„Wat heb je toch, Frits," zeide mijn vrouw; „je bent al zoo vroeg zenuwachtig!"

„Als men bedenkt, dat deze dichter
„ons ieder jaar 'n roman heeft geschon-
„ken, die allemaal eender zijn—"

„Is er iets Frits: je ziet zoo wit?"

„Wie had gedacht, dat deze levenslus-
„tige, kalme man, die wel van 'n glaasje
„houdt...."

'Hemelsche goedheid! nu gooi je toch je kopje om!".... „en die zelf gezegd „heeft: De slaap voor middernacht is „de beste...."

„Maar Frits, zeg me dan toch, wat je bezielt!"

Op dat oogenblik ratelde de telephoon — woedend heftig.

Ik had nog juist den tijd om te denken.

„De redactie! De redactie van „het Morgenrood!"

P. REINE.

ONZE KERSTPLATEN.

Veel behoeven wij over de platen zelve niet te zeggen, buiten 't geen de onderschriften behelzen. Onze lezers hebben, meenen wij, nauwelijks andere toelichting noodig dan 't geen hun devote Kerststemming en aandachtige beschouwing ingeven!

Eenige woorden echter *moeten* wij neerschrijven over den kunstenaar, naar wiens schilderijen de meeste kerstplaten in dit nummer zijn gereproduceerd; den Roermondschen schilder Albin Windhausen.

Wij hebben den heer Windhausen bezocht in zijn atelier en met hem gekeuveld, wij hebben een aantal zijner werken en een groot aantal foto's van andere werken beschouwd, en wij hebben geleerd: Albin Windhausen is een hoogstaand religieus kunstenaar die, althans hier in Nederland, veel te weinig wordt gekend en gewaardeerd.

Ja — op één gebied is zijn naam gevestigd als die van geen ander: menige pastoor wendt zich tot Windhausen om een kruisweg — in de zekerheid, steeds werk te ontvangen dat artistiek onberispelijk is en de geloovigen waarlijk treft. Maar Windhausen heeft nog zooveel méér geschilderd dan zijn „Kilometers kruisweg," gelijk hij het schertsend uitdrukt. En die andere werken, waarvan wij er, na dit Kerstnummer, onzen lezers meer hopen te toonen... Neen, mijnheer Windhausen, schrik niet: wij houden de prijzende woorden in, wetend hoe weinig gij van wierook houdt. Maar we laten ons toch niet heelemaal 't zwijgen opleggen. We willen minstens iets openbaar maken uit uw kunstpogram, uit uw opvattingen van religieuse kunst zooals we die uit uw eigen woorden leerden kennen; om althans indirect katholiek Nederland te brengen tot zuiverder waardeering van uw werk, dat oppervlakkig gezien *lijkt* op 't werk van vele anderen, maar toch zoo héél anders *is*!

AANBIDDING DER HERDERS
Naar de schilderij van A. Windhausen

Vooreerst moeten we dan aanstippen, dat de heer Windhausen.... over zijn eigen werk lang niet voldaan is! Dit pleit altijd voor een kunstenaar. 't Gáát niet altijd, maar hij zou een schilderij zoolang in zijn atelier willen houden, tot hij alles, wat hij door zijn penseel wenschte uit te drukken, in de perfectie had uitgevoerd. Hij heeft dan ook een afkeer van de fabrieksachtige „schilderkunst", die nog maar al te veel in onze kerken wordt geduld; van schilderwerken uit kunstateliers, die eigenlijk schilderfabrieken moesten heeten. Geen wonder dan ook, dat hij lang tegenstribbelde eer hij toestemde in de reproductie van zijn werken in dit Kerstnummer! Een ongekleurde plaat geeft nooit een zuiver idee van een schilderij en aan een illustratie-reproductie kleven altijd fouten. Met dat al — onze lezers zullen 't toegeven — menig bekend en hooggeroemd Kersttafereel moet 't tegen de Kerstplaten in dit nummer afleggen, waar 't dichterlijke, godvruchtige innigheid geldt!

Die innigheid, die poëzie en tegelijk dat waarachtig devote, heeft de schilder klaarblijkelijk geleerd, en leeren vereenigen tot een zuiver geheel, bij de primitieven. De fouten evenwel, de technische onhandigheden enz. der oud-Vlaamsche meesters wist hij te vermijden. Hij is meer realistisch in opvatting en teekening — maar niet zóó realistisch dat hij 't heilige neerhaalt naar de straat, naar een achterbuurt! Hij slooft zich niet uit om bij de „Geboorte" en de „Vlucht naar Egypte" armoede en ellende realistisch weer te geven — hij wil stichten, aantrekken, — zoo aantrekkelijk, ja, liefelijk mogelijk zijn, zonder in zoetelijkheid of weekheid te vervallen.

En dat hij *dit* bereikt heeft is o.i. Windhausens groote verdienste. Inderdaad heeft hij kunst geleverd die past in de kerk; in de kerk, waar het katholieke *volk* door de schilderingen *bekoord* en zóó nader tot het heilige gevoerd moet worden! Wij willen niet 't minste afdingen op 't werk van anderen, die, ook in ons oog, ontegenzeggelijk grooter kustenaars zijn dan Albin Windhausen. Maar nooit mag vergeten worden, dat niet alleen, zelfs niet voornamelijk kunstkenners en critici stichting komen zoeken in onze kerkschilderingen; dat juist de eenvoudigen, de „gewone menschen," 't meest behoefte hebben aan de *Biblia pauperum*, de beelden en schilderingen in de kerk. Natuurlijk moet alles zich in decoratieve werking bij de omgeving aanpassen; moet alle aanstellerige weekheid en vernatuurlijking van het heilige worden vermeden; is ook voor de eenvoudigen de hoogste kunst niet te goed; en al wat men op die wijze verder zou willen te berde brengen, wij geven het grif toe. Mits men wederkeerig erkenne: *verstaanbaar* en *aantrekkelijk* moeten niet alleen kerkschilderingen, maar moet alle religieuse kunst blijven.

En juist wijl Windhausens werk verstaanbaar is en aantrekkelijk voor iedereen, terwijl hij de overdrijving naar het vleeschelijke, het zoetelijke of het romantische van zoovele Duitsche en Italiaansche sshilders heeft weten te vermijden — juist daarom verdient zijn werk meer aandacht dan het tot heden bij velen geniet, en achtten wij reproductie van enkele zijner werken in de Illustatie gewenscht.

KOELBLOEDIG.

„O, o, o!" roept mevrouw verschrikt, „een man onder 't bed!"

„Dat komt mooi uit," zegt mijnheer. „Hé vriend, kijk eens of je 't knoopje van mijn overhemd ook vindt, dat ik gisteren verloren heb."

„Uitvoer van kaas werd door een *bureaulist* verhinderd," lazen we in een krant. Listige verhindering of bureaucratie?

IN HET SNEEUWLAND

EEN KERSTVERHAAL UIT HET BARRE NOORDEN

Het dorpje Karasjok, gelegen midden in de Laplandsche sneeuwvelden, was juist klein genoeg om door vreemdelingen en rondtrekkende kooplieden te worden vergeten en lag juist ver genoeg van de stad Koutakaïno om 'n bezoek aan die stad voor de bewoners van Karasjok tot 'n groote zeldzaamheid te maken. Eén keer per jaar kwam een priester uit de stad en deed 't klokje kleppen, hangende aan de zoldering van 'n zonderling gebouwtje, dat deed denken aan 'n reusachtig kraaiennest. Dan hielden de verspreid wonende Katholieken hun Paschen. Dan kwamen ongeduldige paartjes over de sneeuwvelden naar het dorp, in hun sleden, getrokken door 'n wit rendier, en keerden in diezelfde slee terug naar hun huisje in de sneeuw, maar nu als man en vrouw. Dan ook werden vele pasgeboren kindertjes naar 't kerkje gebracht om gedoopt te worden.

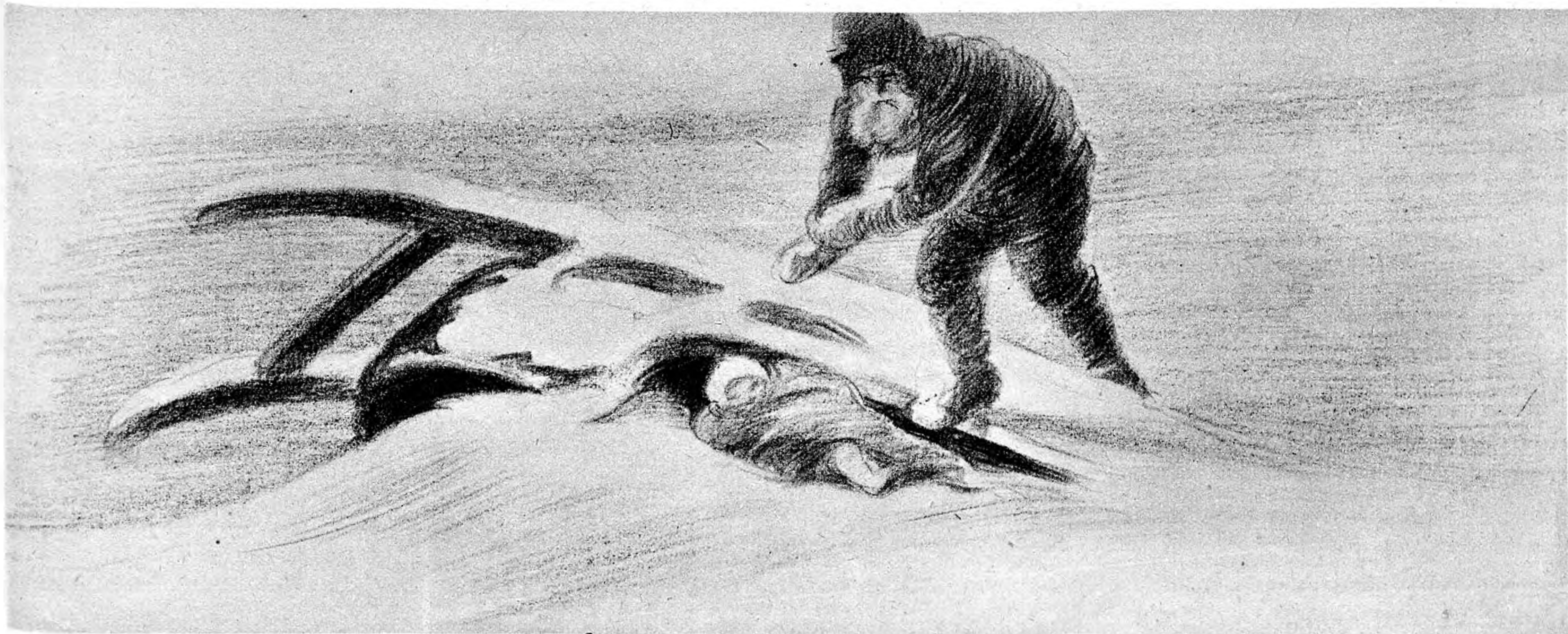
Er woonden ook enkele vreemdelingen in Karasjok, en tot deze laatsten behoorden de grootste winkelier uit 't dorp en zijn vrouw. Ze waren samen naar Karasjok getrokken om 'n winkel te beginnen in „van alles en nog wat," voornamelijk dingen, in de beschaafde wereld reeds lang bekend, maar die voor Lapland nog nieuw waren. Lind maakte goede zaken, had 'n brave vrouw en, om zijn geluk te volmaken, werd vader van 'n lief teer meisje, dat de blanke huid, de groote, blauwe oogen en 't blonde haar van haar moeder geërfd had. 't Was 'n snoezig kindje, zooals ze in haar wiegje lag, met de blonde krulletjes en rose wangetjes even zichtbaar boven 't dek; maar ze zag er zóó zwak, zóó teer uit, dat moeder Lind besloot om haar zoo gauw mogelijk naar de doopvont van Koutokaïno te brengen. Tevergeefs trachtte de koopman haar er van te overtuigen, dat 'n tocht door de ijsvelden en dat nog wel in December, nu niet bepaald geschikt was om de kleine flinker te maken: de moeder bleef er bij, dat haar kind gedoopt moest worden, om sterk te worden naar lichaam en ziel, en twee dagen voor Kerstmis begon de reis, waaraan alle huisgenooten deelnamen. Vier sleden waren gereed gemaakt; de eerste voor Lars, den knecht, de tweede en derde voor Lind en zijn vrouw en de vierde voor de trouwe Laplandsche huishoudster, Magia, die de zorg op zich zou nemen voor de „komse" ('n soort wieg) waarin de baby lag. Lars, de handigste rendiermenner van Karasjok, maakte de vier sleden met riemen aan elkaar vast en borg in de eerste slee de proviand.

Voorspoedig was de heenreis, — en de brave ouders juichten, toen hun kind door het H. Doopsel aangenomen werd tot kind Gods.

Vroolijk begon ook de thuisreis, de dieren draafden lustig voort, blij naar hartelust te kunnen rennen. Hoewel de moeder wist, dat haar kind bij Magia veilig was, kon ze niet nalaten, nu en dan om te kijken en haar tot voorzichtigheid aan te sporen. Zes uren lang werd er in draf gereden en toen de schemering inviel waren ze nog twee uren verwijderd van de hut, waarin ze zouden overnachten en die halfweg lag tusschen de stad en Karasjok.

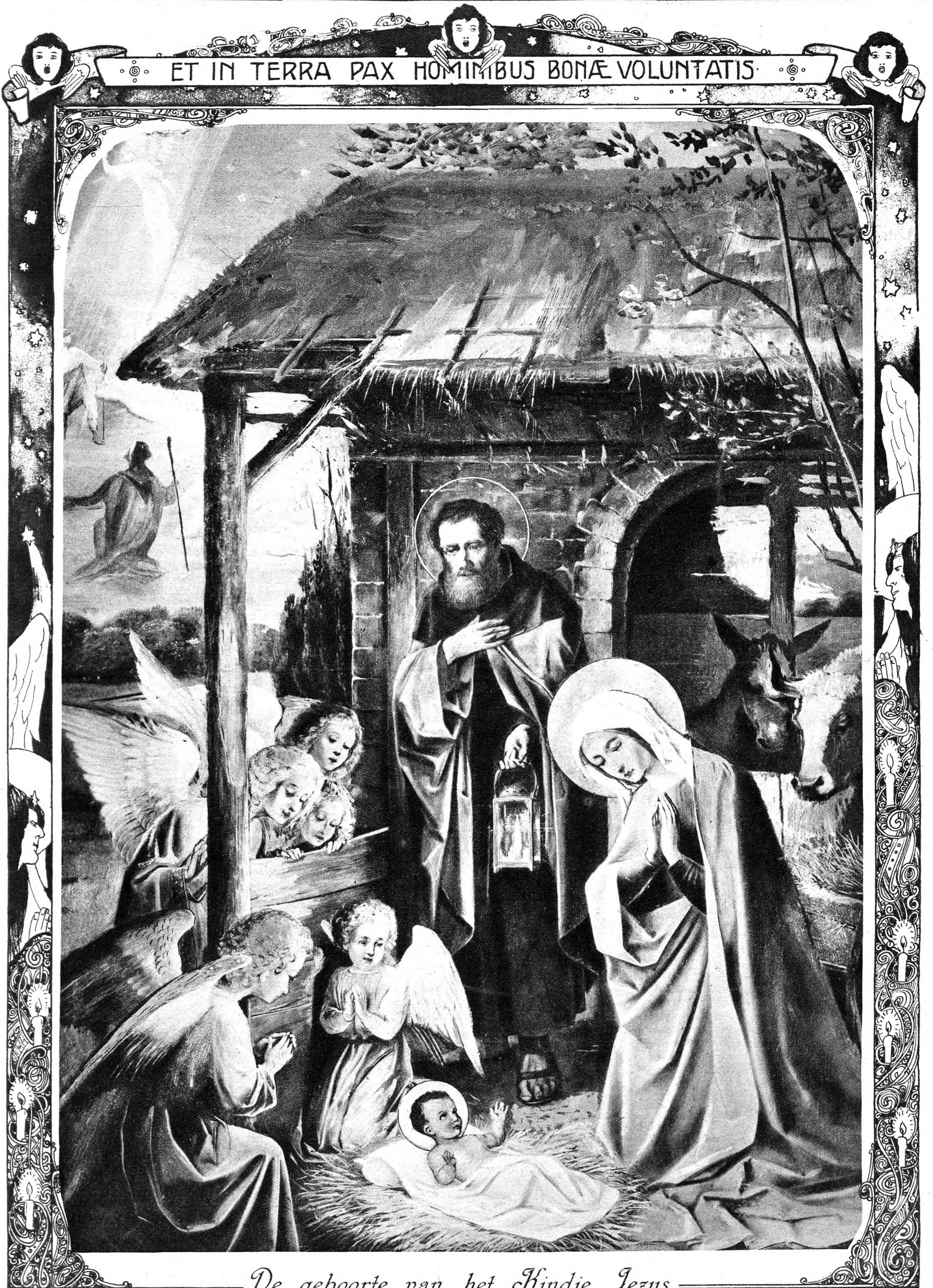
Maar nu werden de rendieren onrustig en begonnen te snuiven; Lars trachtte tevergeefs de aandacht van zijn meester te trekken, zonder diens vrouw te verontrusten en spoorde de dieren tot steeds grooter spoed aan. Plotseling stonden deze met 'n schok stil en bijna op 't zelfde oogenblik verscheen 'n troep wolven. Dol van schrik begonnen de dieren te rennen in steeds woester vaart, totdat eensklaps de verbindingsriem van de laatste slee brak en Magia er uitgeworpen werd. Een oogenblik was ze bewusteloos; toen ze weer bijkwam zag ze de wolven de sleden achtervolgen terwijl haar meesters en de knecht

Maria en Jozef zoeken tevergeefs onderdak.

Naar de schilderij van A. Windhausen.

De geboorte van het Kindje Jezus. Naar de schilderij van A. Windhausen.

niets van haar val hadden bemerkt. En ook Magia zelf had niet bemerkt, dat haar slee, de slee waarin 't kind in de wieg lag, door het angstige rendier was meegesleurd in een andere richting, en alras verdwenen in de duisternis....

Toen de sleden bij de hut kwamen, merkte men eerst dat de laatste ontbrak en 'n kwartier later kwam Magia, maar zonder 't kind. Uren lang zochten ze den omtrek af en eindelijk werd besloten den morgen af te wachten. De moeder was wanhopig; men bracht haar in de hut, waar ze den heelen nacht snikte, terwijl haar man trachtte haar moed in te spreken. Magia huilde, in elkaar gedoken in 'n hoek, uit vrees om de aandacht op zich te vestigen.

Toen onze reizigers 's-morgens vroeg dichtbij de plaats kwamen, waar Magia uit de slee gevallen was, vonden ze in de sneeuw 't spoor van de slede, die in den afgrond naast den weg gezakt moest zijn....

„De komse, de komse," riep de moeder eensklaps verheugd. En ze vloog naar 't wiegje dat zij alleen had bemerkt tusschen twee sneeuwhoopen op tienmeter afstand van den rand.

Toen gleed zij op den grond.... De wieg was leeg! De sneeuw er omheen en 't dek waren rood gekleurd.

De wieg als aandenken meevoerend keerden de reizigers naar Karajsok terug. Gedurende den tocht klaagde de arme moeder niet, maar uit haar groote, droevige oogen van Noorsche vrouw, sprak een wereld van smart.

Ladjé was een der rijkste rendierherders van heel Finland. Maar met al zijn rijkdom bleef zijn liefste wensch onvervuld en 't vurigst verlangen van zijn vrouw onbevredigd. 't Was 'n zware beproeving voor beiden, dat God hun huwelijk niet met een kind zegende, en al morden ze ook niet, toch voelden ze dat gemis diep.

Op den vooravond van Kerstmis gleed Ladjé op zijn ski's, en vergezeld van twee honden, door de sneeuw om eenige rendieren op te sporen, die door de wolven van de kudde waren afgejaagd. Hij liep in gedachten verzonken en schrikte eensklaps op door 't gejammer van zijn honden ergens in de verte. Ze waren door de wolven aangevallen en niet meer te redden. Bedroefd over den dood van zijn lievelingen en eenigszins verwonderd over dien plotselingen aanval stond hij even stil. Hij meende een geluid te hooren als 't gehuil van 'n klein kind en toen dit zich herhaalde zocht hij den omtrek af en vond een omgeslagen slede.... een wieg.... een kind, dat nauwelijks veertien dagen oud kon zijn en verkleumd was van koude. Hij wikkelde het kind in een van de dikke huiden, waarmede hij gekleed was en liet 't wiegje liggen. Nog nooit had hij zooveel haast gehad om thuis te komen. Hij stelde zich voor hoe blij zijn vrouw zou zijn met de baby, en hoe heerlijk 't zijn zou dat kind als 't hunne op te voeden!

Eindelijk, eindelijk bereikte hij zijn hut, en 't kind in de armen van zijn vrouw leggend zeide hij: „Dit is mijn Kerstgeschenk! Laten we 'n goede moeder en 'n goede vader voor haar zijn."

Twee jaar later, enkele dagen voor Kerstmis, gaat Ladjé naar Karasjok om bij den koopman Lind Kerstgeschenken te koopen voor zijn vrouw en dochtertje, dat hij Laila heeft genoemd. 't Is vinnig koud en hij heeft 'n lange rit gemaakt. Daarom neemt hij 't aanbod van den koopman om 'n kop warm drinken te gebruiken gaarne aan. Hij treedt de huiskamer binnen, en wordt aanstonds getroffen door de groote droefheid, die te lezen is in de oogen van de vrouw die daar binnen zit. Op zijn medelijdende vraag of de vrouw ziek is, vertelt Lind hem, welk een zware slag hen trof nu twee jaar geleden, en onder welke vreeselijke omstandigheden zij hun kind verloren hebben.

Toen werd het eensklaps licht in Ladjé's geest, schel-klaar licht — en hij zag.... zág in die wasbleeke vrouw, met die moede oogen, de moeder van zijn meisje, zijn Kerstekindje! En tegelijk drong het tot hem door, het vreeselijke, dat hij afstand moest doen van haar — zijn geluk moest afgeven en weergeven aan die moeder, die zoo nameloos leed! Dat was het, wat hij doen moest, wat God hem vroeg te doen, nu, op dit Kerstfeest!

Duidelijk had hij begrepen.... O, God.... dát offer! En toen de moeder met zacht weemoedige stem verhaalde, leunde de stoere Lap zwaar tegen de deur, waar hij stond alsof hij versteend was! Zijn oogen waren groot en dof geworden als van 'n stuk wild dat zijn einde voelt naderen. De lippen perste hij op elkaar om den kreet in te houden die uit zijn hart wilde opwellen. De neusvleugels waren wijd geopend maar schenen door geen ademtocht te worden bewogen. Niets had hij meer verstaan van de klachten der Moeder, die zocht naar haar kind. Hij wist niet meer,

waar hij was! Hij voelde, dat 'n gloeiende smart zijn geheele lichaam doorwoelde, iets ondragelijks.. iets, dat hem pijnigde tot waanzinnig-wordens toe.... alsof hij doodbloedde aan 'n wonde in de borst....

Plotseling had hij toen heel in de verte 'n heerlijk stemmetje meenen te hooren, dat „Vader Ladjé," stamelde........

Toen was hij gegaan, zelf bleek als 'n doode en had ze alleen gelaten, de treurende moeder, die hij — hij alleen — blijde maken kon....

Angstig huilt en giert de storm.... dwarrelt de sneeuw die ophoopt, tot groote hoopen. De rendieren waadden er bijna tot hun knieën door.... Gelukkig, hij is er....

Binnen was het warm en behaaglijk....

Ladjé's eerste gang is naar het bedje van zijn Kerstekindje, dat de wondere nacht hem voor twee jaar bracht, dat hij.... ach, God!

Hij stuurde de knecht naar zijn slaapplaats. Alleen wil hij zijn nu.... mijmeren en peinzen.... denken aan zijn geluk dat hij verliezen za! nu.... Waarlijk hij kan niet! Hij kan dit kindeke niet weergeven aan de ouders! Ze was zoo lief geworden en noemde hem met haar fijn stemmetje: „Vadertje," Neen, nu was ze van hem; nu konden hij noch zijn vrouw haar meer missen!

Ladjé sliep dien nacht niet; zoomin als zijn vrouw. 't Strijdt in hem.... heel den nacht, heel den volgenden dag.... En altijd, waar hij z'n blik ook wendt, ziet Ladjé het wasbleeke gelaat der moeder voor zich en kijkt hij in haar groote, moede oogen.... die smeeken om zijn offer!

Neen, de vrede zou zijn deel niet meer zijn, zoo hij weigerde z'n offergave — z'n Kerstoffer.

Hij zou dan gaan.... mét het kindeke.

Toen was het, dat het weer licht werd in z'n gemoed.... en plots stond hij op en riep den knecht.

„Maak de slede gereed.... Wij moeten naar het dorp"

„Meester," waagde de knecht, „'t wordt donker!"

„Vrede brengen, Kerstvreugde!"

En zorgvuldig wikkelde vader Ladjé het kleine meisje, zijn Kerstekindje, in 'n pelsmantel en stapte in de slede.

De wind sleurde de sneeuw met razende snelheid over de vlakte.... De rendieren joegen moedig voort.

Ladjé hield zijn meisje in de armen, zijn Kerstgave, die hij offeren ging de droeve moeder....

En toen hij opkeek naar zwartsomberen hemel, toen scheurde die donkere wolkenmassa en in het te voorschijntredende blauw, schitterde wonderbaar 'n groote klare sterre....

Kerstnacht.... Vredenacht....

Zij naderden het dorp.

„Hoe Ladjé, ge durft met dat kind door zulke kou reizen?"

„Kerstnacht," zei hij bijna plechtig, „ik kom u mijn Kerstgave brengen...."

Zijn wangen en lippen geleken op eenmaal die van een doode....

„Het kindje.... het is het uwe..... Ik vond het twee jaar terug onder 'n ongeslagen slee."....

Eensklaps lichtten de moede groote oogen der moeder en staarden op het kind. En dat heelen wasbleeke gezicht straalde.... Plotseling begrijpend nam ze het slapende meisje uit Ladjé's armen en beschouwde het telkens en telkens weer met liefkoozenden blik en kuste.... kuste het.... Maar zeide niets — maar knielde — maar dankte — het Kerstekindje....

Toen was er voor 't eerst sinds twee jaar weer vreugde in 't huis van den koopman Lind, want een moeder en vader hadden hun kind teruggevonden en twee menschen wisten 'n goed werk te hebben verricht. Men vierde een vroolijk Kerstfeest te Karasjok!

A. H.

IK BUIG MIJ....

Hier ben ik en buig mij, o machtige God,
Al breekt en al bloedt mij het hart,
Al hunkert mijn wezen naar jub'lend geluk
En schuwt het de duistere smart.

Gij spreekt en ik luister en ik buig mij, o God,
Wanneer gij het liefste ook vraagt,
Dat ik aan mijzelve had toebedacht;
Doe alles, neem wat U behaagt.

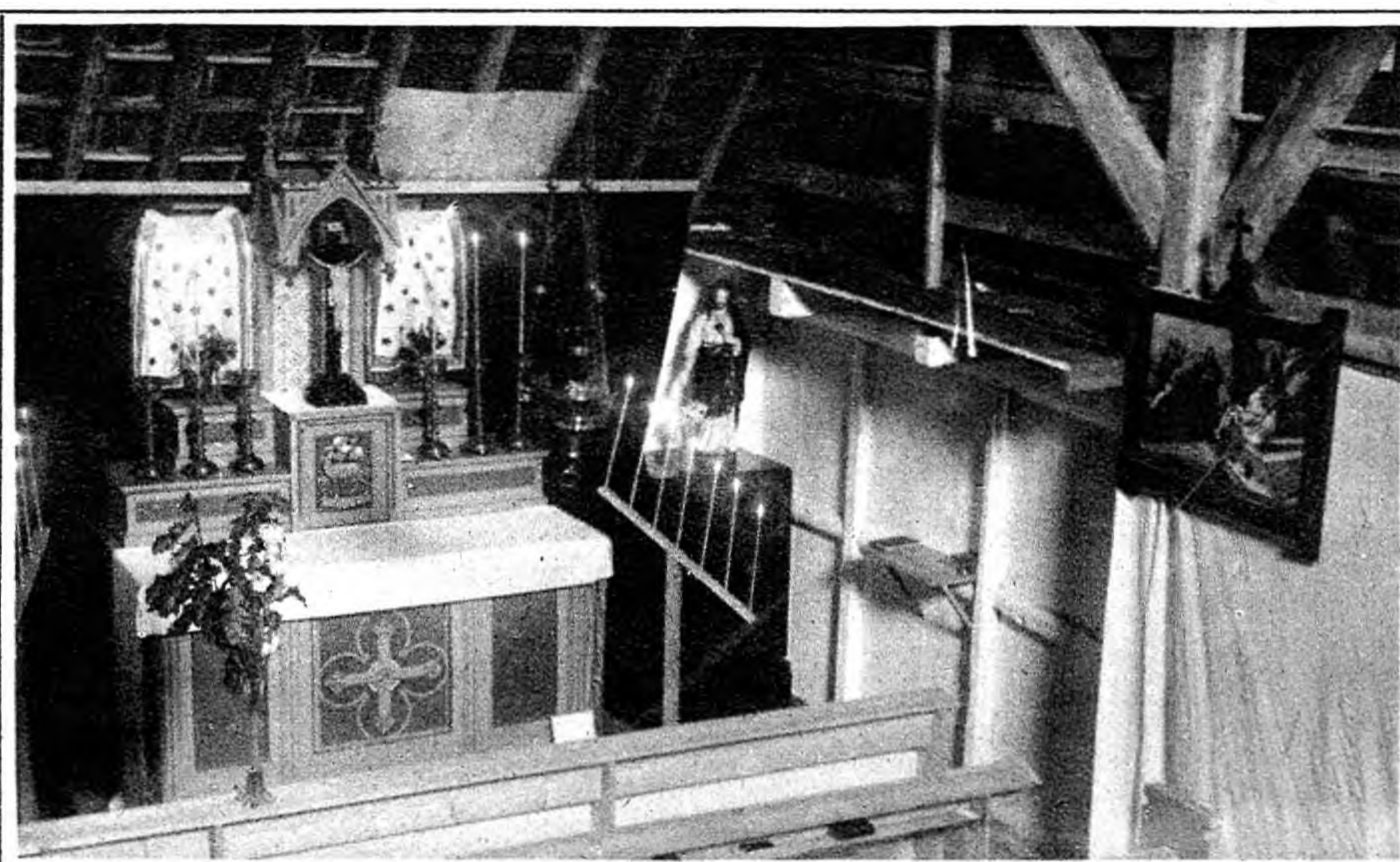
Wanneer het meedoogenloos leven beangst,
Ik bevend de toekomst beducht,
Toch hef ik het hoofd en de armen omhoog,
Kom ik naar uw Liefde gevlucht.

Een trotsche victorie wordt zoo mijne strijd,
En 'k glimlach om leven en dood.
Want buigend voor U, door Uw Liefde gestaald
Wordt 't levensleed koninklijk-groot.

LIZE BüHRS.

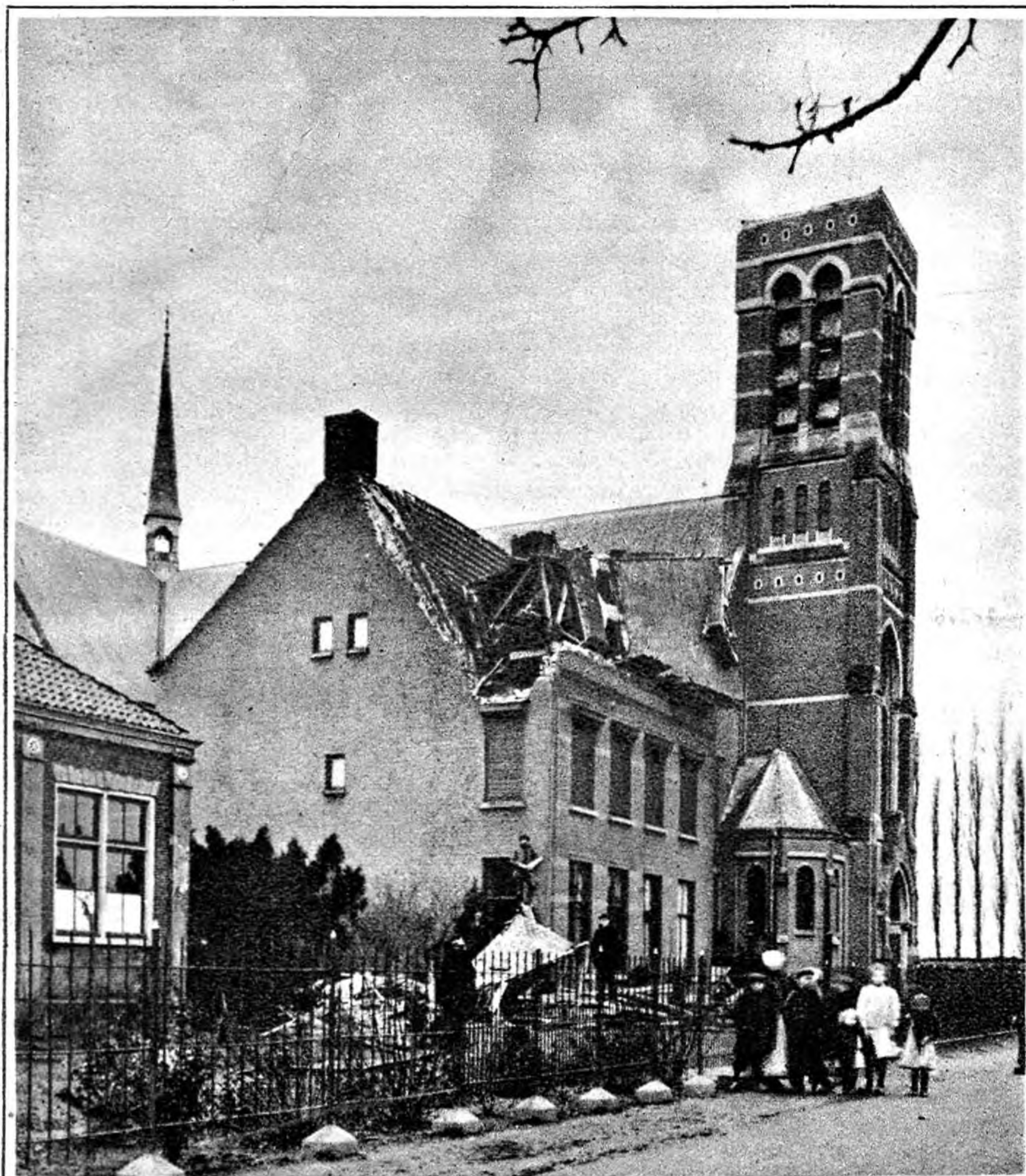

EEN NOODKERK IN EEN BOERDERIJ.

„Onze Lieve Heer op Zolder", — men kent de uitdrukking, zooals ze gebruikt wordt voor de 18e eeuwsche schuilkerk te Amsterdam, na het museum „Amstelkring". Toen moest een zolder als kerk dienen, omdat de vervolging der Katholieken meer openlijke uitoefening van den H. Eeredienst verbood.... Nu is te Waarland, gemeente Harenkarspel (N. H.) een soortgelijke toestand ontstaan, wijl de parochie te arm is om een kerk te bouwen! Hopen we dat de Z.E. Pastoor J. J. Vollering, geholpen door de gebeden en giften der geloovigen, spoedig in staat zij, Gode een waardiger tempel te bouwen.

DOOR DEN STORM,

die voor eenige dagen over Zeeland kwam, is de toren der R.K. Kerk te Kwadendamme omgewaaid en op het dak der pastorie terecht gekomen, waar hij groote schade aanrichtte. Onze beide foto's geven een duidelijk beeld van de verwoesting.

EEN OPVOERING VAN SHAKESPEARE'S „HAMLET".

De tooneelwerken van Shakespeare behooren tot het kostbaarste bezit der wereldletterkunde. Al zijn ze o.a. door hun levendige schildering van vaak onchristelijke ha tochten niet voor iedereen aan te bevelen, meenen wij toch, nu „Hamlet" door het Kon. Ned. Tooneel met Ed. Verkade in de titelrol wordt gespeeld, enkele fot van die klassieke opvoering te moeten plaatsen. De personen zijn op de foto links: v. l. n. r. Laertes (Kommer Kleyn), Osrick (D. van Veen), de Koning (A. v Dalsum.) de Koningin (Fie Carelsen), Hamlet (E. Verkade), Horatio (Jac. Reule). Op de foto rechts: Horatio en Hamlet.

EEN SCHITTERENDE PARTIJ

Door Mevr. J. R. VAN DER LANS

Om tegemoet te komen aan de wenschen van een aantal abonné's die het loopende vervolgverhaal, „Het Geheim van de Schrijfmachine", niet van den aanvang af lazen, en dus begeerig uitzien naar een nieuwen roman, beginnen wij reeds nu met de publicatie van „Een schitterende partij", het jongste werk van Mevr. J. R. van der Lans. Dit is heel iets anders dan „Het Geheim van de Schrijfmachine" maar op andere wijze niet minder spannend. Geen regel van dit beurtelings guitige, beurtelings avontuurlijke, steeds innige en boeiende, en bovendien in-Roomsche verhaal, dien onze lezers niet met smaak zullen lezen. — RED.

I

„Neen, Bert, ik heb me voorgenomen, m'n dochters doen 'n schitterende partij, en anders liever: oue vrijsters."

Dit werd gezegd in de huiskamer van het landgoed Langenhof, en wel door de weduwe van mr. Karel van Kouverden, tegen haar zwager, den bewoner en eigenaar der uitgestrekte bezitting, die hij van den overleden baron Van Koebraak, peetoom zijner vrouw, geërfd had.

„De zaak is, wat men 'n schitterende partij noemt, Flora," hernam de toegesprokene. „Mijns inziens is dat 'n partij met veel waarborgem voor het geluk van hen, die het huwelijk aangaan. En 'n man als dokter Lang, een sympathiek, degelijk, rechtschapen goed katkoliek, daarbij een ontwikkeld en talentvol geneesheer, is, volgens mijn begrippen, een schitterende partij. Daargelaten, dat Marie geen fortuin heeft. Al is ook hij zonder vermogen: daar hij noch Marie geldschittering verlangen, (de armzaligste vreugde, die men hebben kan op deze wereld) is eventueele bescheidenheid van middelen geen beletsel. In 't land der blinden is Eénoog koning, Flora."

De grijze oogen der dame, die jeugdig gekleed, maar bij goed toezien, even oud was als de spreker, een man van goed in de vijftig, keken dezen bijna vijandig aan.

„Ik weet niet, of je zoo dacht in je jongen tijd, Bert."

Meneer Bert van Kouverden was zich van geen schuld bewust: toch kleurde hij onder den stekeligen blik; want met al z'n flinkheid van voorkomen was hij een schuchter, in gewetenszaken een kleinmoedig man. Z'n oogen, de ietwat weemoedige oogen van den man, die het leven ernstig opvat en andermans leed gauw voelt, ontweken die der wereldsche vrouw, die in aanbidding stond voor het gouden kalf.

„In alle geval denk ik tegenwoordig zoo."

Hoewel het antwoord op zachten toon gegeven werd, klonk er een vaste opvatting uit, zooveel vaste opvatting, dat de bezoekster er voor een oogenblik haar zekerheid van optreden door verloor.

Haar stekeligheid schoot evenwel te hulp, bracht de geschokte zekerheid weer in evenwicht en liet uitdagend hooren:

„Dat doet me genoegen voor je. Alhoewel . . ." — de grijze oogen in 't afgeleefde gelaat, dat één begeerigheid was, gingen spottend de rijke, achttiende-eeuwsch gemeubelde kamer rond, namen in één blik den rijkdom op aan geschilderde portretten, gordijnen van gebrocheerde zijde, Perzische karpetten en ingelegde meubelen — „alhoewel ik hier geen reden zie om te spreken van éénoog; je bewoont het mooiste landgoed van uren in den omtrek, en bent de rijkste van de familie."

De heer des huizes keek het raam uit en speelde met z'n lorgnet. De verlegenheid van daar straks was verdwenen en op koelen toon kwam er:

„Meent u dat, Flora?"

Boos flikkerden de grijze oogen en de dunne mond werd hoekig.

„Ja, dat meen ik. En ik vraag me dikwijls af: Waarom de eene zooveel en de andere zoo weinig? Het is hard, zwager, het zoo schraal te hebben als ik; te moeten leven met 'n zoon en twee dochters van drie mille per jaar. En verbeeld je, dat Mieps, m'n jongste, m'n lieveling, het met nog minder zou moeten doen. Neen, dat wil ik niet; dat doe ik niet; dat mag ik als moeder niet toelaten."

Mevrouw de weduwe van Kouverden maakte zich op het oogenblik wijs, dat ze het welzijn harer dochter beoogde, en ze werkte zich dan ook bepaald op tot verontwaardiging over wat ze de schrielheid van haar zwager noemde.

Opgewonden schoof ze de parelgrijze glacé's over de lange, beringde vingeren, die sedert ze getrouwd was, van werken niet meer afwisten.

Meneer van Kouverden lachte onbevangen.

„Flora, Flora, de meeste jongelui van Marie's afkomst stappen met minder dan drie duizend per jaar in het huwelijksbootje. En zijn gelukkig als engelen. Heusch, 't geld doet 't 'm niet. Daarbij het inkomen groeit doorgaans langzaam aan. Vooral bij 'n geneesheer."

Mevrouw Mr. van Kouverden schokschouderde minachtend.

„Een jongen zonder 'n cent, van 'n leeraar zonder 'n cent. Iemand die op 'n beurs het artsdiploma gehaald heeft. Daarbij heeft die doctorandus" (mevrouw sprak het laatste woord met de grootste minachting uit) „zulke minne ideeën. Hij spreekt van goeddoen en van plichtsbesef en wil, (verbeeld je, hoe kan het in de hersenen van 'n verstandig man opkomen!) hij wil zich gaan begraven in 'n dorp van midden-Limburg, omdat de kindersterfte zoo groot is in die streek. Hoe komt zoo'n jongen aan dergelijken onzin?.... Laat hij liever naar Melbourne gaan, waar ze hem 'n prachtig salaris hebben aangeboden. De man heeft te laag-bij-den-grondsche ideeën."

Een donker rood vlamde op onder de gebruinde tint van meneer van Kouverden, en er schitterde iets in zijn bruine oogen.

„Integendeel. Want geldverdienen is 'n minderwaardig iets voor hem. Hij is 'n man, die dokter Lang, 'n kerel."

„Ik dank je voor zulke kerels, Bert. Als je armoe hebt te lijden, zooals ik sedert m'n huwelijk"....

De trekken van meneer van Kouverden werden een oogenblik hard.

„Ik meende, dat u het, zoolang m'n broer leefde, nogal weelderig had. Als men twintig duizend gulden over heeft voor 'n parelsnoer...."

De weduwe trok 'n geparfumeerd kanten zakdoekje uit haar marokijnleeren taschje, en bracht het aan de oogen.

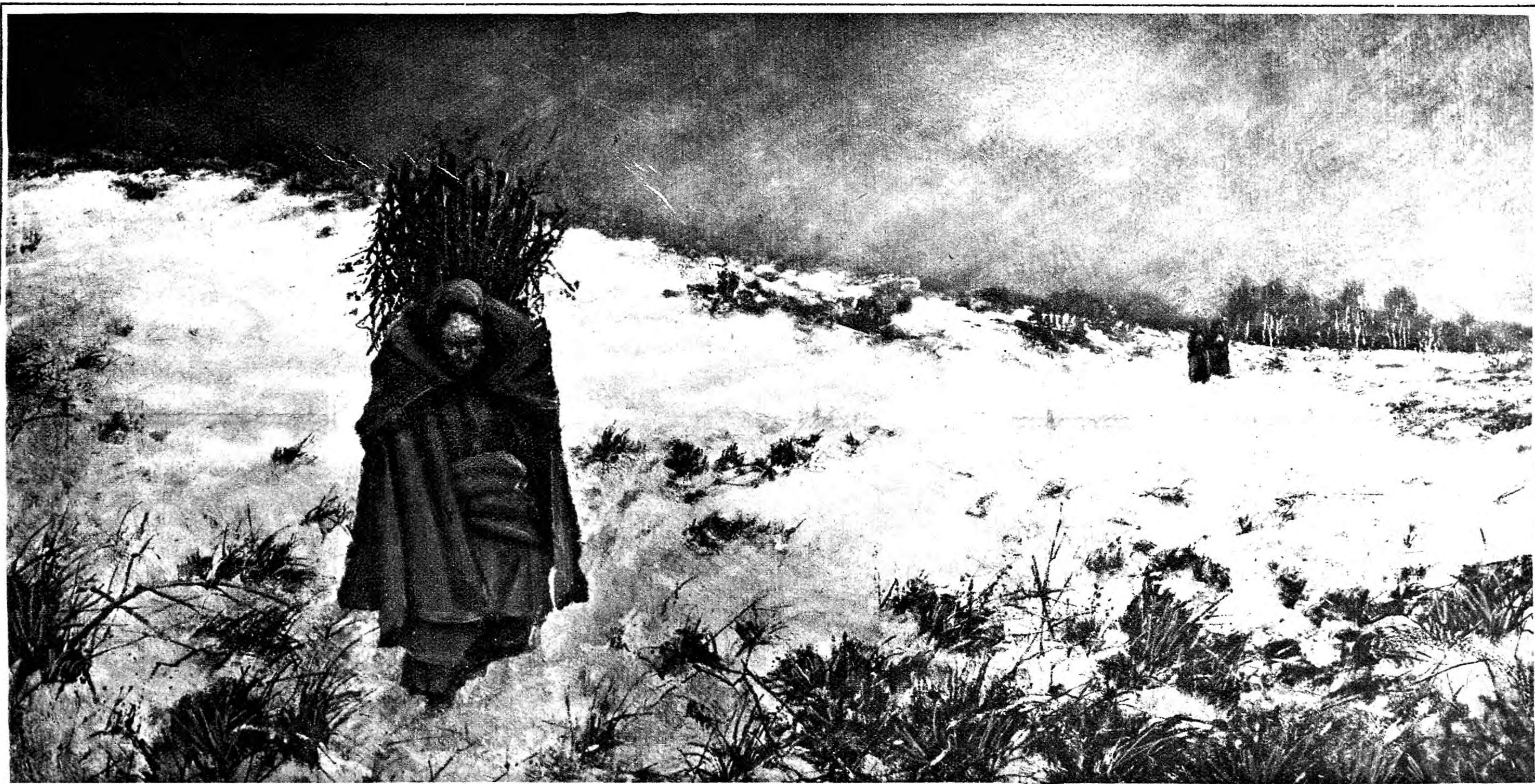
„Dat u me hebt doen afgeven, zwager, toen ze m'n Charley naar het kerkhof hebben gebracht."

De bruine oogen flikkerden en de lippen onder de volle snor gingen vaneen, of ze iets zeggen wilden. Er volgde evenwel geen geluid, behalve dat meneer van Kouverden z'n keel schraapte; waarna hij het eene been over het andere lei, 'n hand op de leuning van z'n stoel liet rusten en gemoedelijk begon:

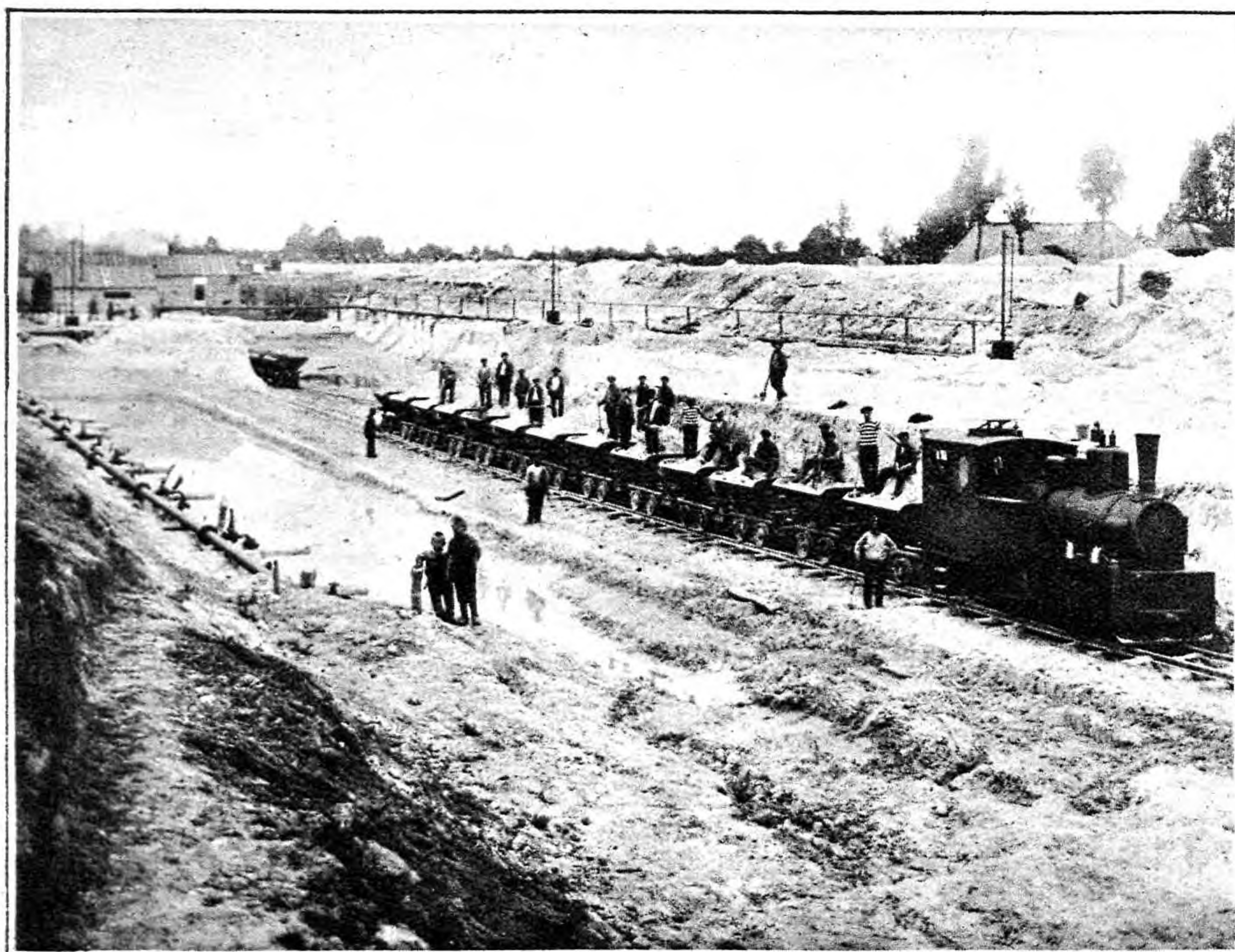
„Kijk eens, Flora, ik heb toen gehandeld zooals ik meende te moeten handelen"....

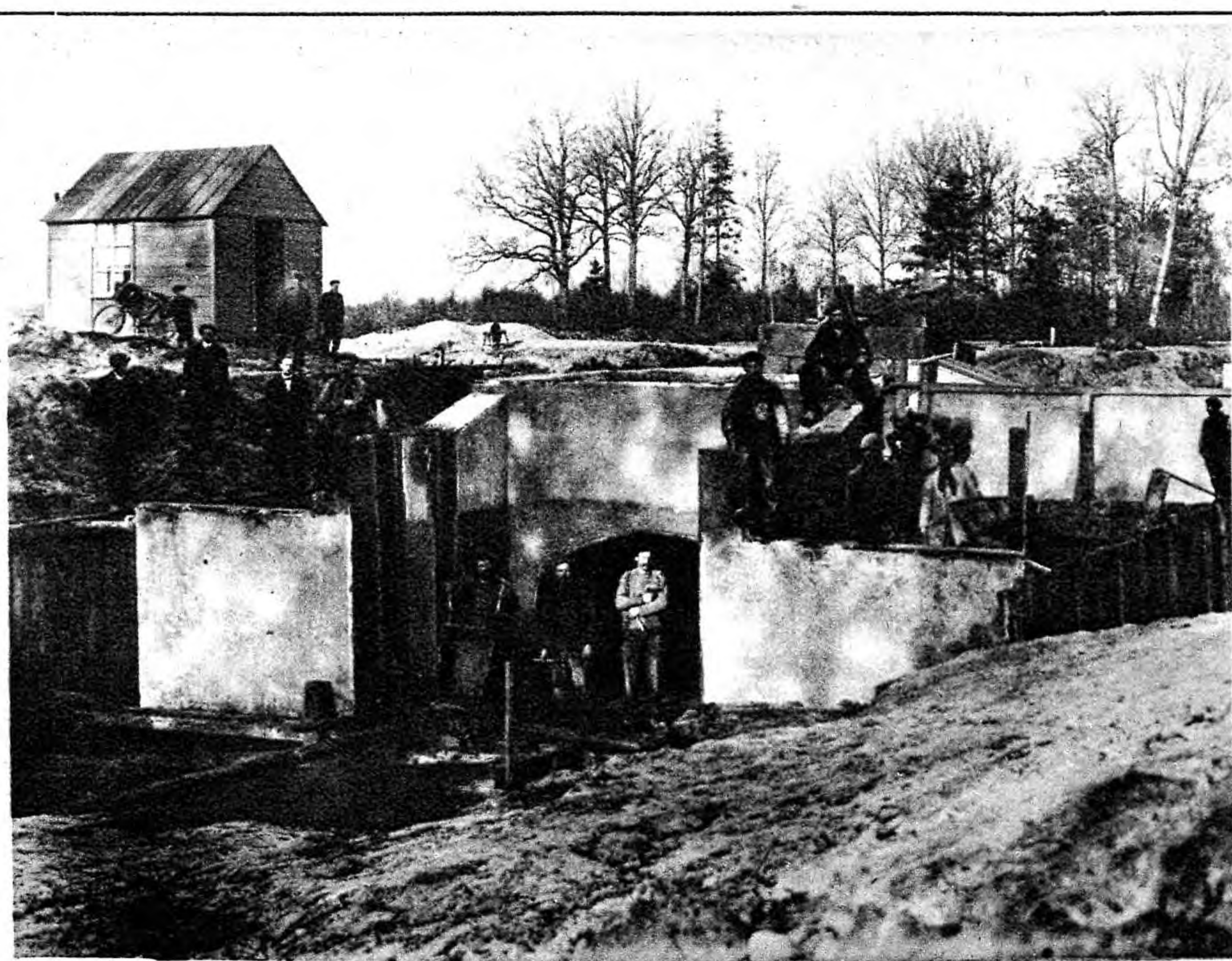
„Maar dat u me toen m'n parelsnoer en m'n diamanten deed afgeven! Dat was wreed van u, dat was, — dat was niet gentlemanlike." De dame veegde denkbeeldige tranen uit de grijze oogen en leek zeer, zeer ontroerd.

Meneer van Kouverden kon niet tegen tranen,

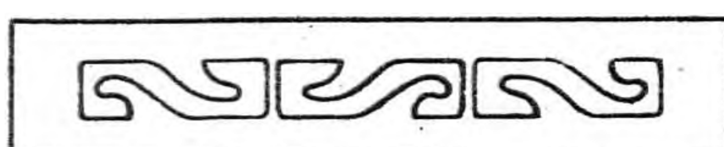

WINTERAVOND. Naar de schilderij van Obst

DE AANLEG VAN HET WILHELMINA-KANAAL
onder Oirschot, Oostel- en Middelbeers en Diessen, Noordbrabant; links: de grondwerken en bronbemaal, met 54 bronnen, 8000 L. per minuut; rechts: de duiker voor de rivier de Beerze in aanbouw.

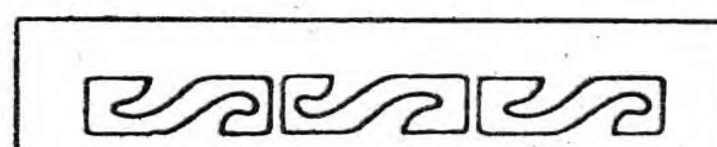

LUIT GEN. TIT. J. J. G. BARON VAN VOORST TOT VOORST, Voorzitter der Eerste Kamer, zal 3 Januari den dag herdenken, waarop hij vóór 50 jaar werd benoemd tot tweeden luitenant bij het wapen der Infanterie.

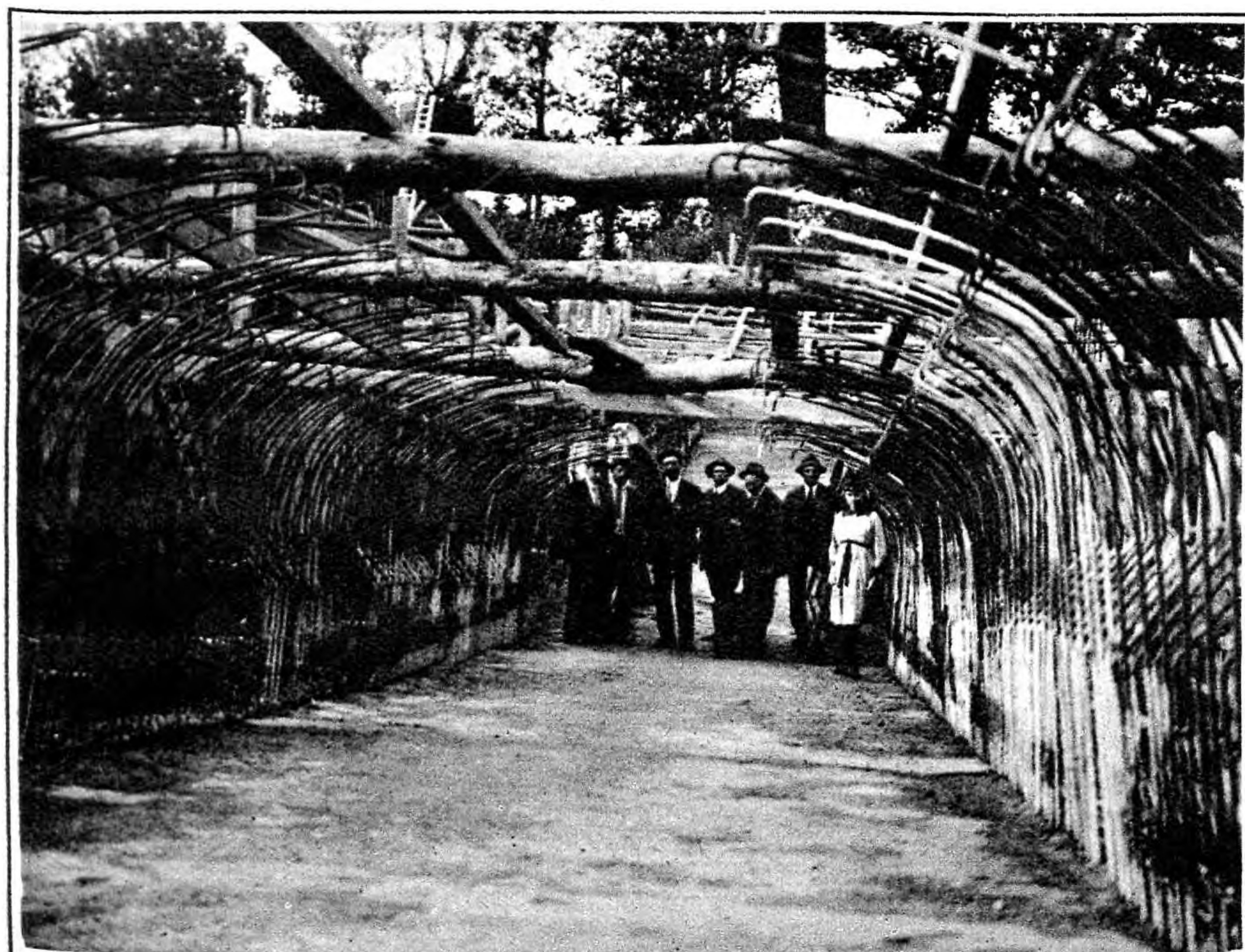

EEN DER GROOTSTE MERKWAARDIGHEDEN
van onzen tijd is te zien in de residentie, aan de Laan van Meerdervoort: daar staat nl. een huis te huur!! Teekenend is het wel, dat zoo'n feit ons al bijzonder genoeg voorkomt, om het door een fote te vereeuwigen.

Z. Exc. Mr. H. BIJLEVELD, Minister van Marine, zag zijne begrooting door de Tweede Kamer verworpen, en besloot naar aanleiding daarvan zijn ontslag bij H.M. de Koningin in te dienen.

DE AANLEG VAN HET WILHELMINAKANAAL.
Links: de duiker onder het kanaal voor de rivier de Beerze, op het landgoed „de Baast" van Jhr. De la Court, nabij de kapel van O. L. V. van den H. Eik; rechts: de Beerze en de kapel van O. L. Vrouw van den H. Eik, waarvan de legende zegt, dat het wonderbeeld gevonden was in de rivier en tegen den stroom opdreef.

vooral niet tegen vrouwetranen, en schoof onrustig over z'n stoel.

„Het speet me, het spijt me nog, Flora. En kijk eens, je hebt toch nog 'n diamanten broche en diamanten oorknoppen...."

De dame wierp het hoofd verontwaardigd achterover en vertoonde, zoodoende, oogen, waar meneer van Kouverden tot z'n geruststelling en ook tot z'n verwondering geen spoor van tranen in bemerkte.

met ondoordachte openhartigheid stoof hij op:

„Geen kwestie van! Ik ben veel te blij 'n man te ontmoeten, die boven alledaagsche beuzelingen verheven is en aan plichtsbetrachting denkt."

Mevrouw de weduwe van Kouverden werd nijdig.

„Nou, dan heb ik zooveel plichtsbetrachting, m'n dochter niet aan 'n armoedzaaier te geven."

(Wordt vervolgd)

Jesus, die geboren is
In een arme stalle,
Gij hebt de behoudenis
Hier gebracht voor allen.

Lam, dat wegneemt onze schulden,
Opzoekt wat verloren is,
Jesulief, neem onze hulde,
Jesus, die geboren is.

HET KINDJE JESUS TE MIDDEN VAN MUSICEERENDE ENGELEN.

Naar de schilderij van A. Windhausen

„O die prulletjes, waarvoor ik me schaam. Ik durf er me nauwelijks mee vertoonen. Dingen waar 'n dame van mijn stand den neus voor ophaalt. Ik hoor de barones Van Teuteren nog zeggen of het vandaag is: „Als je diamanten draagt, Floortje, draag er dan mooie; want onbeduidende, kind, doen me altijd denken aan de bourgeoisie."

„Het spijt me, Flora. Misschien komt er wel 'n tijd, dat je weer mooie diamanten dragen kunt."

De grijze vrouwenoogen schitterden.

„Meen je? — Kijk eens hier, Bert, als je dien dokter Lang kon overhalen, zich in 'n groote stad te vestigen; hij is van de stof, waar men beroemde geneesheeren van maakt...."

Meneer van Kouverden wist niet van schipperen,

KERSTLIEDJE.

Lam, dat wegneemt onze schulden,
Opzoekt wat verloren is,
Jesulief, neem onze hulde,
Jesus, die geboren is.

Jesus, die geboren is
Als een kindje kleine,
Gij zijt onz' behoudenis
Met de Maged reine.

Lam, dat wegneemt onze schulden,
Opzoekt wat verloren is,
Jesulief, neem onze hulde,
Jezus, die geboren is.

Jesus, die geboren is,
Wil in 't harte komen,
Dank voor onz' behoudenis,
Wees ons wellekome!

Lam, dat wegneemt onze schulden,
Opzoekt wat verloren is,
Jesulief, neem onze hulde,
Jesus, die geboren is!

P. BERTHOLD, Carm.

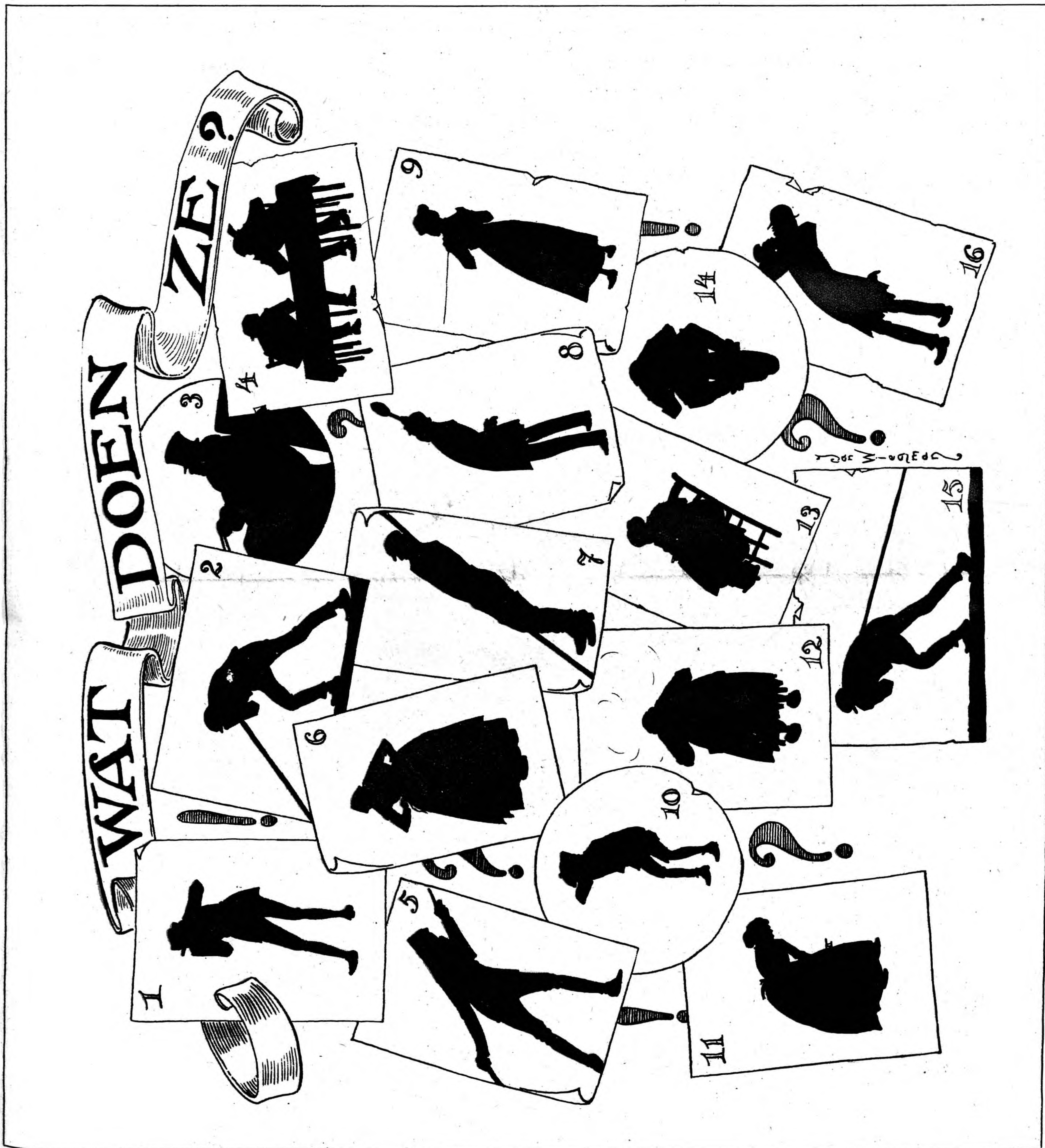
Getoonzet door A. P. Hamers.

PRIJSWEDSTRIJD.

Onbeperkt aantal prijzen.

Wij maakten het voornemen, ieder jaar met Kerstmis een grooteren rebus *met 'n extra-groot aantal prijzen* op te nemen, en brengen voor dit jaar ons voornemen op deze bladzijde ten uitvoer.

Onderstaande teekening geeft in 16 plaatjes verschillende personen te zien, die verschillende bezigheden verrichten. De vraag is, gelijk er boven staat: „*Wat doen ze ?*"

Allen, die deze vraag voor **minstens 12** *der figuren goed beantwoorden, ontvangen een fraai boekwerk als prijs.*

Bovendien worden drie geldprijzen, **een van f 20, een van f 10 en een van f 5**, *verloot onder hen, die het tot 14 goede oplossingen brengen, en nog twee geldprijzen,* **een van f 30 en een van f 20**, *onder hen, die voor alle 16 goed antwoorden,* — als er tenminste meer dan twee inzenders zijn die hierin slagen.

Mocht een of meer der geldprijzen niet toegewezen kunnen worden (b.v. wijl geen enkele, of slechts één inzender, alle 16 goed heeft), dan wordt 't vrijkomende bedrag verdeeld in prijzen van *f* 2.50, die wij onder *alle* inzenders verloten.

Inzendingen worden ingewacht door onze Redactie (Nassaulaan 49, Haarlem) *tot* 7 *Januari* a.s. Men gelieve op de enveloppe te vermelden *Wedstrijd.*

De uitslag wordt bekend gemaakt in ons nummer van 17 Januari.

Van onzen vorigen

REBUS

was de oplossing:

„*Maarten Harpertszoon Tromp strijkt de vlag voor de Engelschen.*"

Ook de oplossingen: „*M. H. Tromp streek de vlag voor de Engelschen,*" of „*Tromp moest voor de Engelschen de vlag strijken*" e.d., keurden wij natuurlijk goed.

De prijzen verwierven:

1*en* **(f 10)** W. A. F. Reichardt, Kromme Zandweg 104, Charlois.

2*en* **(f 5)** J. Kraft, N. Ebbingestr. 64-66, Groningen.

3*en* **(f 2.50)** A. Blank, Conradstraat 175 III, Amsterdam.

4*en* **(f 2.50)** Mej. M. Groos, Fluweelensingel 101, Gouda.

5*en* **(boek)** A, Tanke, Grootestraat 134, Almelo.

6*en* **(boek)** A J. Willemse, Achterom 100, Delft.

Daar ligt in de kribbe.

Woorden van AUG. CUPPENS. — Muziek van W. DESSING, *Pr.*

Met godvruchtig en kinderlijk gevoel. — *iets sterker.*

ZANG. — ORGEL of PIANO. — *p andante religioso*

1. Daar ligt in de krib - be Lief Je - su - ke zoet! Het
2. O, ziet toch, hoe schoon het In 't krib - be - ke ligt! Hoe
3. Wij ko - men, wij ko - men, O Je - su - ke zoet! Bij

mf — *aanzwellen* — *sterk* — *poco cresc.* — *f* — *dim.*

1. Lam - me - ke Gods Dat ons zon - de - kens boet! Het komt uit den He - mel Waar
2. 't lacht op ons al - len met stra - lend ge - zicht! Het reikt ons Zijn arm - kens Als
3. U is het schoon, En bij U is het goed! Wij ge - ven U al - len Ons

half sterk — *zacht* — *langzaam en zeer zacht eindigen.* — *f* — *dim.* — *mf* — *p* — *rit.* — *pp*

1. d'en - gel - kens zijn Om ons te ver - los - sen Van d'eeu - wi - ge pijn.
2. of het ons zei: Ik zie u zoo gaar - ne Komt al - len bij mij.
3. har - te - kens rein. Wij wil - len voor eeu - wig Uw vrien - de - kens zijn.

Nihil obstat.

W. P. H. JANSEN, *Pr.*